

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer, t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő s kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupan a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny felvetetik s pontosan és jutányosan közöltetik.

Végére jutandván e hónappal a félev, bizodalmas tisztelettel vagyunk figyelmeztetni bátrak a két testvér hazai olvasó közönséget, hogy kik kettős lapunknak eddig munkaosztályosi és levelezőji mellett jeles több közredolgozó által becsesbitendő s julius elejétől kezdetét veendő 2dik félvi folyamára, Medárdvásárkor fel nem köldék az előfizetést, — azt gyors- vagy szorgalomkocsin, vagy más biztos alkalom által hozzánk (uri- utca 453. sz. Trattner-Károlyi ház 1ső emelet) méltóztassanak intézni — ezek hiányában pedig a lakásukhoz legközelebb eső posta-hivatalnál rendelkezni. Kettős lapunk félvi ára marad az előbbi, t. i. Budapestben borítékosan s házhöz küldve — ugyszinte postán is 6 pfrint; borítékalanul pedig szinte házhözküldve 5 pfrint. A cs. kir. örökös tartományokba valamint külföldre járatandó példányok iránti megrendelés csupan a bécsi cs. kir. főpostahivatalnál történhetik meg.

A Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Kinevezések; névnyomgyarítás; a dolgozó néposztály; Pest, Bihar, Szabolcs, Gömör és Zólyom megyék közgyűlései; a m. g. egyesület jun. 4ki korm. választ. ülése; a kisdudovai int. M. O. ban terjesztő egyesület. IV adakozási köztés a József nádor képesarnokra; budapesti napló)

Amerika. (Az egyesült státusok hadsergének nehéz állása a mexicoták ellenében; veracruzai tudósítások)

Portugallia. (A bukott miniszterium jellege és politikája)

Anglia. (Junius 5ki felsőházi ülés; a Standart megjegyzése Peelről; elegy.)

Franciaország. (Ham vár parancsnoka s Napoleon Lajos szolgál felmentetnek; elegy.)

Belgium. (A brüsseli községtanács május 30ki ülése.)

Olaszország. (Szerartások a pápa temetésénél.)

Törökország. (A szultán utazása, és Sándor szerb fejedelem fogadtatása)

Értesítő; dunavizállás.

Magyar- és Erdélyország.

Ócs. s ap. kir. felsége a zágrábi kir. akademiában a horvát-szlavon nyelv, és litteratura tanítójává Babukich Alajost érdemesíté; — Baumholzer Simon h. ügyvéd vezetéknevén pedig Bánffy változtathatását legkegyelm megengedte.

Wildburg Albertina brnó, t. Kún József Veszprém-megye másod alispánjának nője máj. 24én élete 4fik évében elhunyt Béke viraszson fölülte.

A dolgozó néposztály. Rég eljött az idő, hogy szegénységünk fölött komolyabban gondolkozzunk s hogy országos gazdálkodásunkban oly elveket állapítsunk meg, mellyek, midőn egyik vagy másik néposztály érdekéről történik intézkedés a statusvagyon-kezelésben apródonként azon ösvényre vezessenek, melly a közös jóllét, néperő, s hatalom mérlegét a casti érdekekkel egyensúlyozza. E téren rég lehet már a munka miatt veritellekező bajnokpárttal találkozni; melly a különágu s foglalkozásu néposztályokat érdekekben törekedett egyesíteni s polgári rendeltetésük magasztos céljához vezetni. Ez ellenzéki párt gondoskodik nemcsak a földmivel adó-fizetéről, szabad birtokot akarván részire biztosítani, hanem az összes adózó népről is, mennyiben a közteherviselés eszméjének testesítése mellett fél év tized óta lankadatlanul küzd; e törekvések azonban, valamint számtalan mások mik e szegény — gazdag orsz. inségeskedő népét a jóllét elysiumának legalább előcsarnokába juttathatnák — csak az öszves tömeget érdeklik, s itt is különösen azon viszonyban, mellyben vannak a haza irányában, mint annak teherviselőji; holott hogy ezen szegény polgárokonink ama súlyos feladatoknak, mellyek már születésük által válaikra nehezültek, csak félig is becsületesen felelhessenek meg, benső házi viszonyaikról jövőjük némi biztosításáról is illő gondoskodni; mert ha a föld mindig csak sarcoltatik a nélkül, hogy kifáradt termő ereje hizláló táprészekkel eleveníttessék, végre a borágak nem termenek s a szántóföldek megtagadják eddig tapasztalt adakozó természetüket. Hazánkban a földm. néposztály nagyobb része szegény ugyan de jövője mégis némileg biztosított, mert földje van, bármí csekély is, melly neki táplálékot nyújt, s mellyen nyugalomban pihenheti ki a nehéz órákat, miket betegség vagy a rideg élet mért napjaira; van családja, melly ámbár az inséget és szigorú nélkülözést ugyszólván őseitől öröklé, s ámbár magának szántva és vette nagy részben másnak arát, még is vallásos kegyelettel csügg szenvedő önnönin, s a részvét könyűi milly édes ír, milly enyhítő balzam az égő sebekre, miket a sokszor igaztalan sors csupa szeszélyből oda mér, hova érdem, vagy czélszerűség tekintetéből legkevésbbé illenek; a zsellér paraszt, ki telkes szomszédinak napszámai után él, szinte részese e helyzetnek, mellyet noha színleg nem jelelünk kellemes- vagy rózsásnak, de még is olyanak, melly saját göröngyeiben rejti a gyöngyöt, mit nem ritkán paloták fénye nélkülöz. A városi polgárok társasággá alakulnak, hogy elaggott, vagy tehetlenség elszegényült szakma-osztályosaikat elláthassák; mások intézeteket állitnak, hogy vállvetve hassanak özvegyeik és árváik biztosítására, vagy épen arra, hogy a becsület és munkában megőszült firtók ne kényteleníttessenek majd egykor a könyörtelen küszöbről tova utasítani meghallgatatlanul. Ezen osztályok közvetlen saját javok elősegíté-

sét munkálják, de közvetve hatnak a státus javára is; mert ennek kötelessége minden polgárról, cselédje és koldusiról legalább annyira gondoskodni, hogy az meztelenségével közbotrányul ne szolgáljon, s eh-halállal ne ostoroztassék.

Ha azon igen különböző néposztályokat így veszszük, mellyekkel isten kiváltságos hazánkat oly bőven megáldá, némileg nyugtatva vagyunk; mert hiszen az emberiség szent igéje mindinkább foganszani kezd birtokosink lelkében, s hinni kezdik, hogy bizony homályos ott a fény is, hol minden oldalról csak sárral környeztetik. Magtárak alapításáról hallunk hiteles híreket, mellyek tehát éhenhalástól mentesítendik meg a pórt, jutalmak osztogattnak neki mezőgazdasága ujult erővel javítására, ujjabb meg ujjabb munkatér nyitattik előtte, hol ha takarékos, nemcsak a jelen, de a jövő véletlen szükségire is szerezhethet; úgy e örülnek önök e magasztos mozgalmakon! S nézzünk nyomban szét nagyobb városink utcáin, műhelyeiben, gyáraiban, mit látunk itt? a szegény napszamos izzadásig s ugyszólván pihenés nélkül nyög a munka alatt napalkoyatig; a mesterember mozdulatlan helyéről, székét nyomja, a gyáros feladott tárgya elkészítése körül sűrűgmind ez rend van — mondják önök, ez az életszabályinak pontos teljesítése. Igen is ugy van! De vegyének önök türelmet e minden támasz nélküli emberosztályt tovább kisérni; olvassák meg például estenként kikapott napibérét, vessék fel az étel ital árát, mi egészsége s ereje fentartására elmaradhatlanul szükséges; gondolják önök, hogy e nép család- s igen sok esetben rokotalanul áll a világközepén, árván, mint a fűz, mellynek szomorú lombjai alatt az emberiség megváltója pihen; tehát oly körülmények közt, mellyekben az életet csak erő és egészség biztosítja; gondolják önök ehez még azt, hogy ezen erő és egészség; kivált hol minden nap experimentalis kövön áll, meg is gyengülhet, minthogy meg is gyengül, sőt végkép elenyészik; akkor mi történik ezekkel? Vegyünk fel hazánkra csak 50 várost, mellyekben az iparüzlet, gyártás és kereskedés több feláldozó munkás kezét kíván, minden városban 1000 ilyen dolgot; s hamár bizonyos idő múlva e számnak például egy harmada munkatehetlenségű lesz; hová rejtik önök őket? A koldulás majd mindenütt tilos az országban, nem azért, mert az inség esdő hangjai megzavarják a gazdagok uszorás számításit, hanem mert sok valódi henyé s dolgozni nem akaró rablaná irlalmi ürügy alatt a szegény alamizsnát. Eltemetik e önök őket elevenen? Ezt nem teszik, mert először emberek, másodsor keresztények és harmadszor magyarok! Kiutasítják e őket a határokon tulra? ott is status van, mellynek szinte vannak szegényei; éhen haldoklani, elhagyatva elevenen rothadni nézik e önök őket? Nem! ezt sem fogják cselekedni, hanem a plebs contribuensre a nélkül sem szűken szabott adórovatot néhány krajczárkával megszaportitadják s a status nyakába vetik, mert öv minden ember, tehát gondoskodják is rólok. (?)

Minő fonákság sőt képtelenség! avagy ki teszi jelenleg nálunk az alkotványos status? Nem azon rendek é, mellyeket a törvény olyanokul kijelelt? mi úgy hiszszük hogy igen; tehát mikép mondhatni nálunk azt, hogy a státus gondoskodik szegényeiről, a közbátorságról, a fentartásról, a haladásról? Üres szavak, távol az igazságnak pusza valószínűségétől is. No de feltéve, hogy a főnebb érintettük elnyomorodtakat a státus fogadja konyhájába; vajjon oly dús gazdag é a magyar status, hogy minden tehetlenei gyámolítására kiterjesztheti pártfogó karjait? És itt ne gondolja senki, mintha mi e státuspártfogásnak ellenzőj lennénk, mert mi tiszteljük azt és szeretnők, hogy a pártfogás semmi classificatiót ne ismerne a benszülöttek irányában. — Higyük meg önök, a mi státusunknak még oly számosság és bokrosak teendőji, hogy az ezen osztályról gondoskodás kötelességét bátran elkölesönözhetjük tőle, s használhatjuk azt úgy, a mint azt saját és az érdekeltek jóléte igényli. —

Itt állván felvett tárgyunkkal, utasítunk olvasóinkat a Hetilap 34ik számára, hol ezen segélytelen dolgozó osztály kétes jövőjének biztosításáról egy becsületes ember szerető francziának javaslata iratik le. Mielőtt e javaslat e-

gyes pontjai taglatába bocsátkoznánk, szükségesnek véljük röviden megemliteni, mikép mi a szegény és dolgozó néposztályon segíteni „országosan“ akarunk, de melly intézkedés nem mint teher súlyosodnék az országra, hanem csak a tervnek, miután minden oldalról megvitatva, s elfogadva leend, törvénné emeltetése lenne a nemzet feladata, mit cselekedvén a segélyezés e faja csakugyan országosnak lenne mondható. Most nézzük a terv egyes pontjait. —

„Azt hiszem — mond a tervező franczia*) a munkások önkéntes betételeire, az azok gazdálkodása és előrelátó értelmességére alapított segélyintézet csak illusorius leszen.“ Szerző itt a már nálunk is több helyen behozott s meglehetősen gyümölcsöző takarékpénztárakat érti. Ezen intézetek czélszerűségét s helyességét tagadni okos ember nem fogja, mert az az élet ellen demonstrálna, mi pedig hiteltelre nem számíthat. Azon osztály, mellynek jövője biztosítására lenne az úgynevezett segélytár alapítandó, koránsem találkozik napi keresménye után oly summával, hogy abból egy két garaskát a takarékpénztárba tegyen csak azért, hogy megmaradjon, vagy elpenészedjék; mert ezen emberek is miként számítani tudnak, úgy nem mentesek szenvedélyektől. A takarékpénztárba tett néhány forintocská sohasem képes egy szerencsétlen jövő szükségét fedezni, s ez elegendő arra, hogy a napszamos inkább máshová fordítja oda szánhatott pénzét; de másodsor ezen osztály miként fáradhatlan néha a munkában, ugy fáradhatlan pihenő órái közt a tivornyázásban is, s ezen szenvedély képes a legjózanabb akaratot s a bizonytalan jövőről gondoskodó legüdvösebb szándokot is dugába dönteni, s így mi természetesh, mint hogy elszegényedvén, öregedvén, vagy betegesülvén, végre is a közzég súlyos terheivé válандnak. — Ezen kötelessége a státusnak segíteni; ez axiomai igazság ellen hasztalan rugdalóznak a tulsó oldalon; kérdés csak az: mikép segítsünk. Az iró, kire hivatkozánk, azt mondja: hogy ezen munkások gazdálkodása s előrelátó értelmességére nem támaszkodhatni egy czélszerű segélyintézet megalapításában; s nyomban utána teszi: hogy „segíteni akarván a szegény osztályokon, két sziklától kell ovakodnunk: Sokat téve ne kedvezünk a renyhésnek; keveset téve, ne tegyük meddőkké segedelminket.“ E szavakban sejtetvük ama statusphilosophiai elvek, miket a státusnak mindig alkalmaznia kell, valahányszor népei érdekeit illetőleg intézkedik. Ha a státus például kimondaná: hogy a végkép elerőtlennült, megkorosult elnyavalyásodott kézművesek vagy napszamosok bizonyos intézetből hetenként bizonyos nyugdíj nyerendnek élelmészök fejében, ekkor kedvezne a renyhésnek, s épen az által ártana önmagának, a mivel nem segíté másokon; vagy viszont, ha a státus kimondaná: hogy az élemedett és munkára tehetetlen kézművesek, vagy napszamosok ezennel kiváltságot nyerendnek kizárólagos kéregetésekre; semmit sem tenne, mert segedelme meddő, vagyis egyesek könyörületére támaszkodó.

Az érintettük iró e két állítás közti üdvös medium (közleg) kijelölésére megjegyzi: mikép szükség ösztönzeni, jutalmazni tisztelni a munkát, de nem kell várni és kívánni a munkástól lehelten gondoskodást és takarékoságot, mellyet csak egészsége s nyugalma rovására gyakorolhatna. — Így cselekednék a státus akkor, midőn a kézműves, vagy napszamostól kívánná, hogy 30 kr. napi keresvénye felét vagy harmadát tegye félre, melly öreg napjaiban lenne elhasználandó; ezen intézkedés megfosztván jelenben a testet erejétől, azonnal bekövetkeztetné a segélytelen jövőt, mit már így a státus idézett elő. Tovább: „hogy sikeresen lehessen a munkás osztályon segíteni, oly eszközökhöz kell nyúlni, mik biztosak s eredményökben közvetlenek. Nem kell a munkásra számítani, ki nem tehet, nem tud, ki leggyakrabban nem is akar. Természetes gyámjához, mesteréhez kell folyamodni. Ez tehet is, tud is, kell is akarnia. Az ipar munkásinak száma körülbelül mintegy 10 millió (Franciaországban, nálunk jóval kevesebb). Ha minden mester köteleztetnék minden munkásának munkanapja után csak két fillért (centime) a közsegélytárba befizetni, ekép egy

*) Hetilap 585. lap. K.

éven át 60 millió franknyi öszveg tétetnek be. E két filléri levonás csekélység lenne a munkásra nézve s nem esőkkenetné érezhetőleg jóllétét; és mégis elegendő volna nemcsak nyugpénzre és koros munkások számára, hanem telnek belőle segedelmezés nagyobb inség eseteire is. A munkatehellen munkások száma nem éri el a száztól egy (100 ft.) arányt, s mégis száz ezer munkás, kapva évi 300 frank nyugpénzt, nem fogna kimeríteni csak 30 milliót. És itt látszik tulajdonképen ezen segélytár előnye a munkás osztályt illetőleg a takaréktárak fölött; mert a betételeknek egy céljuk lenne, t. i. az egészségből gyamolítani egyeseket, holott a takaréktáraknál kiki magát köteles gyamolítani, az intézet csupán ezen üdvös szándékot gyamolítja, mennyiben a betételeket nemcsak őrzi, hanem kiszolgáltatja az utána járó törvényes kamatokat is; már pedig hogy ilyen intézkedés habár maga nemében a legüdvösebb, a legszegényebb osztályon mit sem segíthet, az magából a rendszerből világos. Lehellen tehát ezen segélytárról igen czélszerű indítványt nem helyeselni, mely a haza nyomortultai s koldusai számát legalább is felényire apasztja.

Eddig a terv elmélete; mi már azt létesítési oldaláról illeti, erről a jövő számban mondandjuk el véleményünket. Egy ellenzéki tag.

Pestmegyei közgyűlés. (Folyt.)

Másnap jun. 12-én a tegnapi gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után olvastatt az on k. k. rendelvény, melyben gróf Apponyi György másod főkanzellári rangra lett emeltetése tétetik közhierré; tudomásul szolgált. Utána olvastatt Szabolcs, Zágráb és Borsod megyék válasza Pestnek azon körlevelére, melyben a törvényhatóságokat a horváthoni sérelmekre figyelmezteti, s majd az országgyűlésen e sérelmek pártolására felhívja; a mondott megyék osztoznak Pest alkotmányos nézeteiben; ellenben Győr-megye az eddigi kormányi intézkedésben Horváthot illetőleg semmi sérelmet nem lát, s ezért Pest nézeteit a panaszlottakra nem is osztja, igéri azonban, hogy a jövőt figyelmesebben fogja vizsgálni, s hol sérelemre találand, lesz gondja, és ereje az ellen szót emelni; oh az ígért oly szép szó! minthogy az se nem gazdagít, se nem szegényít.

A nm. helytartó tanács is megküldé a megyének a középponti magyar vasut-társaságnak általa elfogadott, s jóváhagyott alapszabályait, ezeknek vitatásába a rendek most belé ereszkedni nem akarnak, hanem bizottsághoz utasíták, mely vizsgálná meg, ha ezen kormányzékileg is elfogadott, s jóváhagyott alapszabályok nincsenek e ellentétben a rendőri szabályokkal? ugyanakkor a társaság is benyújtja egy folyamodást, melyben a megyei hatóságot kéri: hogy mivel a pest-váci vonal már teljesen elkészült, s nemsokára meg fog nyitlatni közhasználatra, hatósági erejénél fogva tiltaná meg a lakosoknak az út szándékos, vagy tudatlan megrontását, minthogy illyes kihágás emberéletveszélyt okozna. Mivel a társulat ezen folyamodásában inkább a morális vagyis a vallási tilalmazást látszik kérni, a rendek kimondák határozatukban, hogy mennyire ezen tilalom kihirdetése a lakosok irányában polgári körükhöz tartozik, azt az illető szolgabírának kötelességökké tesszik; mennyiben pedig a népet az egyházi személyek által is szándék a nevezett kihágástól tartózkodásra figyelmeztetni, e tekintetben a folyamodók az egyházi előjárásához utasítottak. Előkerült a katonai élelmezési tárgy, mely bonyolult állapota miatt, majd minden gyűlésnek tárgya szokott lenni. A nm. udv. kanzelláriától egy rendelvény érkezik, mely az eddigi szokástól eltérőleg azt kívánja: hogy a katonaság számára kiszolgáltató kenyeret ezentul nem 1 3/4 font, hanem egész 2 font nehezékük legyenek, s a megye erre s z o r i t s a adózóit! Ezen udv. kormányzékli kívánat a rendeket legkevésbé sem lepte meg, mert négy év óta gyakran találkozott e nemes megye a nm. kanzelláriával e kérdést illetőleg, mindannyiszor felírásban adá elő okait a kívánat nem teljesíthetése felől, de a nm. kanzellária előbbi szándoka mellett maradását nyilvánítja; habár tehát ennyi, és oly gyakori felírások eredvény nélkül maradtak is, azért a rendek a felírásról ezúttal sem állnak el, mert ezen természetbeni katonai kiszolgáltatás az 1751ki regulamentum szerint körülíratik ugyan, de az sehol világosan benne kitéve nincs, ha vajjon a kormány az érintett nehezéket a kenyér kiszült, vagy nyers állapotában értette e? ebbe azonban a rendek ez uttal annál kevésbé akarnak ereszkedni, mert maga az udvari kanzellária 1803ki leiratában az e természetbeni kiszolgáltatást a gyakorlati szokással teljesen azonosítja; a nemes megye rendei pedig a nép érdekét, mindég tehetségük és erejük szerint védelmezni és elősegíteni akarják. Mely nemes akaratnak a lelkes megye mindég meg is felelt. Illy értelemben a felírás el is fogadtatott.

Utána a nm. helytartó tanácsnak egy intézvénye olvastatt. Kecskemét nemessége t. i. mely urbéri telkek használatában van, folyamodást nyújtott be a főkormányhoz, hogy a megye által rájuk — mint nemesekre rótt

közmunkaféle napszámoktól mentessenek fel; a nm. helytartó tanács mostani intézvényében azonban az illető folyamodóknak nem munka alá lett szorítottasuk nehezítették, hanem felvilágosítás kéretik a megyétől az iránt, miért hogy ezen nemesek csak telkeik arányához képest rovtattak meg a törvénykivánta napszámokkal, személyekre eső rovat kihagyatván a betudásból? A kimerítő felelet elrendeltetett. Esmelánczolat nyomán első alispán ez alkalommal előterjeszté, mikép az elhagyott urbéri telkek az 1836ki törvény értelmében már mind népesítvék, kivéven oly helyeket, hol a rendezés még nem törtévény meg, nem tudatik: az ilyen desertae sessiók kinek birtokában lennének.

Gyűlés n e g y e d j k napján első tárgyalólvétetett azon kegyelmes királyi rendelvény, mely a transzitról szóló 1844ki törvényt ezentul a g. n. egyesültekre is kiterjesztetnek hirdeti. A rendek ezen királyi rendelkezés lényegébe bocsátkozni nem akartak, mert még igen sok tárgy van, mi elintézésre vár, hanem az utasításokkal foglalkozó választv. hoz akarák azt utasítani; de a tulsó oldal ünőkei kardoskodni kezdének, nehéz megmondani: miért, vagy mi ellen? s ezen taktikálan modoruk által aztán oda vivék a dolgot, hogy a többség csakugyan lényegileg kezdé tárgyalni az intézvényt, mi közben a tulsó oldal politikai tudományának nagy hiánya tünt ki. Némely urak sokkal jobban eslekednek, ha hallgatnának, így aztán még philosophusok is maradhatnának, mert minden tárgynak vagy támadólag vagy védelmezőleg csak azért neki hajtani, hogy — például az ellenkező oldallal újat hozhassanak, sem nem czélszerű, sem nem p a r l a m e n t a r i s, mire pedig némely egyed a tulsó oldalról oly szivesen szeret minden beszédben hivatkozni; miből aztán azt vagyunk kénytelenek következtetni, hogy szónok ur a p a r l a m e n t a r i s szót csak nevérről ismeri, s mivel a névrokonság oly gyakori, történik a hibás felcserélés. Így például a hibás nézetek nem hibás helyreigazítása szónok előtt nem parlamentarista csak azért, hogy az idő muljék s a hallgatóság kacagjon, parlamentarista! Igazodjék el rajta, ki tud; mi ezen urat nem értjük. A mondottuk tárgynál is az intézvény érdemébe bocsátkoztak a rr. előadva: mikép ezen leiratban ns Pest megye egyik saját ohajtását látja teljesítettnek s csupán illy szempontból véve a dolgot, az intézkedést üdvözli; azonban polgári meggyőződésük az, hogy alkotmányos hazában miként a személy és vagyon csak törvény által lehet és van is biztosítva, ugy a vallás-kérdésben a lélekisméret-szabadságnak is csak törvény lehet palladiuma. Tagadhatlan, hogy a vallási ügyek elintézése mindig országgyűlési tárgy volt, ezt a tulsó oldalnak is hiszik, de kivélt tettek a g. n. egyesültekre, mintha t. i. ezek vallási dolgaiban a trón törvényhozásán kívül is rendelkezhetnék; e t érre állittatván a vita, a rendek hivatkoztak az 1790ki országgyűlési irományok s oklevelekre, melyekből világos, hogy a g. n. egyesültek vallási ügyét a trón maga sorozá a propositiók közé, mit nem teende, ha e jus reservatum lenne; sőt midőn ő felsége ezen dologban kizárólagos rendelkezést akart magának tulajdonítani, a rendek felírásban nyilatkoztak ellen, minek következése az 1790: 27ik törvény lett, mely szerint a nevezett jog a trón és nemzet közt közönsnek mondatik; e fölött ezen eljárásokból még az is kitetszik, hogy a g. n. egyesültek vallási ügye törvényhozási tárgy volt már 1790ben s az 1844ki diéta hasonlag gyakorlatában volt ezen jognak, nem láthatni által tehát, miért épen legújabb korunkban s z ü n n é k m e g a z o l l y a n n á l e n n i, mint hajdan volt. Majd felhozaték az 1790: 12 törvény, mely a rendeletekkel kormányzást tiltja s mivel a szönyegen forgó intézvény ezen s a fenebbi törvényekkel összeütközésben áll, a rendek azt — mint világos sérelmet jegyzik fel, mely orvosolva csak az által leend, ha rendes törvényhozási uton törvényre fog szentesített.

Ezen ügy befejeztével a közmunkák használata osztályozása és a közlekedési vonalok hozattak fel. A rendek martiusi közgyűlésökben határozták, hogy az új rendszer szerint építendő utak mellé kinevezett mérnök tapasztalás végett járná be azon külföldi tartományokat, melyek czélszerű készületü utakról dicseretnek. Zlinszky László mérnök, mint a megye által megválasztott fő utfelügyelő ezen megyei határozatnak megfelelő Cseh-Morva-és Szász országra, stb. s házánk azon részét meglátogató, melyekben nevezetes utak léteznek; az illy utak szerkezeténél gyűjtött tapasztalati jegyzékbe foglalva a rendeknek benyújtá, kik is abból a szorgalmas szakembert szivesen ismérék meg; nyomban utána azon küldöttség jelentése olvastatt, mely a közmunkák osztályozása s czélszerű alkalmazása iránti javaslat — készítésre bizott meg. Mindenek előtt ezen munkát az utakat osztályozza: országos, közséki és magányutakra; országos utaknak mondatnak azok, melyek Budapestet Hatvan, Vác, Székes-Fejérvár, Baja, Kecskemét és Szolnok városokkal egyenes vonalban kötik össze; ezen utaképitésére pedig a közmunkák akép véleményeztetnek

fordítottani, miszerint az eddigi eljárástól eltérőleg, reájok ne csupán az illető járás emberei hajtassanak, hanem az országos megye közös ereje fordítottassék; e végett ezen fővonalok csak egyenként fognak elkészítettetni. Tovább közséki utaknak jegyezettek ki azok, melyek által egyes helységek köttetettnek össze a fővonalal, ezek épitésére s fentartására a megye öszszes erejéből 1/4 rendeltetett fordítottani, hol tehát az előbbi elv már áll; és végre magány utaknak bélyegeztettek azok, melyek egyes birtokosok vagy helységek által saját házi használatukra vonattak; ezek fentartása nem illetia megyét. Pestmegyei közmunkai napszámának egész öszszege — miként mult közgyűlésben már kijelentetett — 109 ezer szekeres és 207 ezer gyalog napszámra megy; ezen öszveg aként fog használtatni, hogy évenként két negyed a már kész országutak fentartására és 1/4 a hatvani vonalra fog fordítottatni, említettük fölebb, hogy közséki utak az elmaradt 1/4 det fogják nyerni. Hogy pedig ezen munkák minél czélszerűbben használtassanak föl, szükséges eszközökkel a napszamosok megyeileg fognak ellátatni, minők: taliga, kavicsbordó gyékény vagy kas stb. s ez ekből az illetőknek megengedtetett, hogy magukat a közmunkától 2 forint s illetőleg 36 kr. fizetéssel megválthassák, kik ugy akarják. A megye azonföül a közbirtokosság szives hozzájárulását is igénybe veszi, minthogy ezen utak által az ő zsebeikre gyakoroltatik legkedvezőbb hatás. Szentkirályi Móricz követésre méltó példával ment elől, 50 pfitot ajánlvár évenként illyen utakra. K. P.

Biharmegyei közgyűlés folytatása. Junius

4én. A jegyzőkönyv hitelesítése után másod aljegyző K. A. egy indítványt nyújtott fel, melynek tárgyalása alatt látni lehetett az arezőkon a méltó boszszankodás érzelmét, melyet azon egyed keltett föl, ki ellen az indítvány tétetett. Másod aljegyző előadta: hogy a Brassóban-kijövő „Gazetta de Transilvania“ oláh hírlap folyó évi 31d. számában egy becsületesítő rágalom jelent meg, melyet Dr. J. mint megyei szolgabíró irt alá. E czikken az indítványt megbotránnykozott, nemesak azért, mert rágalommal van telve, hanem azért is, mert annak szerzője, nagyobb hitel-eszközölés végett, magát mint szolgabíró irta alá. Figyelmeztetve a rendeket a köztudomásu rágalomczikkre, indítványozá, hogy a megsértett s méltatlan rágalmazott családok elégtételt adjanak s egyszersmind intézkedésékről gondolkozzanak, miszerint azon hivatal, melyet az érdekelt személy a rendektől kapott, ne használtassék illy pasquillusok iránti hitelszerzésre. Hogy e lap olvasóji az indítvány iránt magokat tájékozassák, el kell röviden mondanom, mikint mult másjuszban a nagyváradi közönség egy aljas és rágalomtelt czikkel lepetett meg, melyet „Dr. Juon, mint bírja a nemeseknek Bihar vármegyében“ irt oláh nyelven a fen nevezett oláh ujságban. E czikkben a köztiszeletü Thurzó család s különösen annak egyik tagja Miklós e megyének egyik szolgabírja, legdurvább gonoszszággal rágalmazták. Miklósról többek közt az mondatik, hogy koromszahós, a családról pedig az, hogy eldóde N. Idán kapta ostobaságért nemességét. S ezen aljas gúny és rágalom miért történik? Azért, mert moldvai herceg Stourdza, mikint e megyének jegyzőkönyvei bizonyítják, az ezen megyebeli Thurzó családhoz akarván kapcsolni származását, a család megbírtából Thurzó Miklós ment el Jassyba, üdvözlésére a távol rokonnak. És mielőtt elindult volna, Dr. Juon nyomorú boszszuzavágyból, már felküldte hivatalának tekintélye által támogatott rágalmait; hogy azok a hercegi rokonoknál aláássák a család és látogató rokon hitelt. És a rágalom csakugyan világot is látott Thurzó Miklósnak Jassyban mulatása alatt; de a hercegi udvarnál nem tette a kívánt benyomást, mert a haris szaváról megismértetett. Ennyit tájékozásul, s a rágalmazó jellemének ismertetésüül szükségesnek vétem az olvasóval tudatni. Másod aljegyző indítványa után főszbíró Th. J. állott fel; megemlítvén, hogy nem örömet szól, mert nem szokása kellemetlenségeket idézni fel, de a tisztikar becsülete megkívánja, hogy tagjai felett szigoruan örködjék. A becsületesítésnek — mit sz. bíró Dr. elkövetett, megboszulása a családra nézve akár törvény akár lovagiasság útján nyitva áll, ha t. i. a család méltónak tartja őt elégtételre felszólítani. — Czáfolatra nincs szükség; s hová czikkével annak szerzője céltzott, ott sem szült egyebet megvetésnél. — Ha boszszuval viseltetett a család vagy annak tagjai iránt, nyíltan kellett volna fellépnie, nem pedig orgyilkos módjára idegen országban támadni meg a családot s tisztviselő társai becsületét. E vételt tetézte azzal, hogy magát mint szolgabíró irta alá, pedig azon czim tekintélye azt hozza magával, hogy az igazaknak nem pedig rágalmaknak tétecsék alája, mert ez esetben a rágalmazó gyalázatára van a tisztviselői karnak. — De még tovább üzi rágalmait a n. váradi „Értesítő“ lapban, melyben hivatala czímjéül hasonlólul aláírva, már engem is bevon. Itt az érd. szónok az Értesítőben őt illető vádakra felelvén, felszólítja a rendeket, hogy az indítvány értelmében rendelkezzenek. Most sz. bíró Dr. J. állott fel, s mi

nem tudtuk, vajon vakmerőségét bámuljuk-e vagy a közön-
ség türelmét? melyet a kárhözátást érdemlő egyed iránt
kiütetett. — Beszéde nem mentesség volt; hanem újabb rá-
galmakkal volt telve e megye főbírája Th. J. ellen; 's vádai
középpontjában megjelölve magáról ön magát is vá-
doló: állítván, mikint ő Th. Jánosért meggyőződését áldoz-
ta fel 's magát aljas czélokra eszközül használni engedé.
Végre fenyegetésekre ment által, 's a közönység e hiú pöf-
feszkedések miatt megvető nevetésben szerzett magának
kárpótlást a bosszankodásért. — Beszédében vizsgálatot
kért, állítván, mikint a közönység előtt forgó czikk hibásan
fordított le. — De mi vizsgálatnak szükségét nem láttuk,
mert hiszen a tény világosan állott előttünk, 's még azok is,
kik az oláh nyelvet nem értik, meggyőződhetnek az Erte-
sítőben magyar nyelven írt közleményből. — Táblabíró B.
J. megemlésként, mikint tisztviselői főkéllék: a becsületnek szep-
lőtlen tisztasága. Ha a tisztikar tagjai közül csak egyre is
olly vád emeltek, mely ezen tisztaságot meghomályosítja:
a tisztviselő kar fejének kötelessége felhíni az illető egyedet
a vád alóli tisztítókozásra. De ez az által, kitől várni lehetett,
nem történt, 's annál inkább kell becsülnie a másod aljegyző-
t, ki fellépett által behízonnyá, mikint tudja: mivel tartozik
a tisztviselői becsületnek. — Majd Dr. ra nézve egy a
legközelebb tart. törvényszéken történt eseményt hoz fel,
mely a '3d. aljegyző által írásba foglaltatva, 's a törvény-
széken jelen volt tagok egy része által aláírva, bizonyítvá-
ny alakban a gyűlés színe előtt általa felolvastatott. A fel-
olvasott bizonyítványból meggyőződtek a rendek, mikint
Dr. J. hivatali lépések ürügye alatt, mindenkor és minde-
nyütt ingerültséget táplál 's kés mindenkinnek becsületét gá-
zolni. A törvényszéki eset röviden következő: Eskütt M. M.
harcos társa Dr. nak a 'decemberi napokban, a 'b. B. J. el-
nöklete alatt tartatott tisztú törvényszéken megjelenvén, a
nevezett elnök megkérte: hogy mivel bizonyos visszaemlé-
kezések miatt egy asztalnál vele bírói széket nem ülhet, tá-
vozzék el. Miután az elnöki nyilatkozatot, bizonyos St. on ki-
vül, a törvényszék többi tagjai magokéva tevék, az érde-
kelt eskütt a mellékszóban tartatott tisztú törvényszékre
áttalment. Itt először a történetet Dr. nak, mire ez felkiált:
„ugy-e? majd én fogok tehát elmenni.“ Vasár. közbejött, 's
hétfőn a törvényszéken — bár Nadányi sz. bíró volt ren-
delve — sz. bíró Dr. jelent meg. — Elnök B. J. felszólítja,
hogy vajjon az alispáni hivatal által rendeltetett e ezen tör-
vényszékre? Dr. igennel felel. Mire B. J. elnök sajnálkozását
nyilvánítja, hogy az alispáni hivatal tudva bizonyos kör-
ülményeket, ezen törvényszéknél nem távoztatá el a kel-
lemetlenséget okozható akadályokat; 's nyilvánítja, hogy
mintán sz. bíró ural, előtte is tudva levő okokból, higgadt
kedélyvel nem bíraskodhatik, ó kénytelen az elnökséget el-
hagyni. Mire törvényszéki táblabíró B. L. megjegyzi: hogy
miután az elnököt a megye maga ülteté az elnöki székbe, 's
különbben is négy törvényszék tartatván, a szokáshoz ké-
pest is könnyebb a szolgabírákat felcserélni; indítvá-
nyozá, hogy az alispán kéressék meg Dr. nak más szolga-
bíróval felcseréltetésére. Két ízben kéretett az első alispán
a leküldött törvényszéki jegyző által, de bár előbb Nadányit
rendelék, most D. czélszerűnek látta a törvényszéken meg-
tartani. 'stb. —

Tb. bíró B. J. felolvastván a fent említett bizonyítványt, azt
saját előadásával is megerősíté Dr. ra nézve indítványa oda
járult, hogy közlése jegyzőkönyvileg rágalomnak nyilvánít-
tassék 's e tette roszszaltassék. Nem akarjuk megemlíteni
azon nyilatkozatokat, melyek ezek után történtek. Ezután
egy erősebb indítvány tétetett; tb. N. J. előad: hogy midőn
hivatali címét hazugság alá írta Dr., akkor hivatali visz-
szalést követett el; említi, hogy ha igaz a czikk: akkor an-
nak, kinek vétké fölfedeztetett; ha nem igaz: akkor annak, ki
rágalmai mellé a hivatali hitelességet használta, ki kell a
tisztikarból tisztulni. Ezért felszólítja a helyettes, hogy mi-
után a rágalmazás tisztán áll, a rendekkel egyetértőleg,
Dr. t hivatalától függeszse fel. — Első alispán 's O. főbíró
olly hivatali viszszalést nem látnak, mely felüggesztést
vonhatna maga után; Bernáth indítványát pártolják, 's a
törvényszéki esemény vizsgálatását sürgetik. A. J. ügyvéd
sajnálkozását nyilvánítja, hogy a legközelebbi tisztújítás
alkalmakor nem volt a kiáltó közvéleménynek annyi hatá-
sa, hogy az érdeklélt embernek a tisztviselői karba lépé-
sét meggátolta volna.

Véleménye szerint egyébiránt a felfüggesztésnek helyét
nem találja, mindazáltal, mint mondá, a kérdésben forgó tett
roszszalást érdemel. Végre bele untak a rendek a kellemet-
len tárgy vitatásába 's megegyezének az elnök ajánlatában,
hogy mind a brassói és értesítői czikk irányábani ment-
ség beadhatása, mind a törvényszéki jelenetek megvizs-
gálása, mind pedig a vitatkozás folytán az érdeklélt ellen
felhozott vádak tisztábohazatala végett küldöttség neve-
zessék. —

Junius 5kén sz. bíró Dr. czikkei ellen lefolyt tanácsko-
zás eredményéről szóló jegyzőkönyv hitelesítése után, pöt-

lőlag e tárgyra nézve határozatott: hogy a küldöttség mun-
kálkodását, ha lehet, még jelen közgyűlés alatt végezze be.
(Folyt. köv.)

Gömörmegyei közgyűlés Főispáni helyet-
tesünk elnöklete alatt folyó júniushó 8dikán kezdett, 's első
alispáni elnöklet alatt folytatott évnegyedes közgyűlésünk
leginkább közigazgatási tárgyakkal foglalkodott. A köz-
gyűlés megnyitása után első alispánunk divatozó szokás-
szerint élő szavakban terjeszté elő a megye állapotára vo-
natkozó jelentését, 's kiemelé: mikép a közbátorság az ve-
szélyeztetett rablók elfogatása 's kiirtatásával helyreál-
lított; az egészség kielégítő, veszélyes betegségek sehol
sem mutatkoznak; a földművelőknek tavasz nyitával tápl-
lál reményeit a bekövetkezett zordon idő meghusítottta
ugyan, éhen halási inségtől azonban nem tarthatni, mert
a naponként emelkedő gyárak forgalma terjedésével fejle-
dő ipar és szorgalom által adófizetőinknek mind inkább
több keresetmódjuk nyílnak, a köz erő — bár törvényszé-
rinti összeírás után minden szükség fődözésére elégtelen,
a megkezdett utkavicsolásnál nyert tapasztalás szerint,
czélszerű kezelés 's gondos felügyelés mellett kedvező e-
redvénnyel biztat. Mult héten tartott törvényszéken 3 pol-
gári és kezesség mellett szabad helyzetben levő vádlotta-
kat érdeklő 2 fenyítőper kivételével, minden itéletől füg-
gött per elítélte. Melly jelneésért az előadónak köszö-
net mondatván jegyzőkönyvbe ígatása elhatározatott. A
helytartó-tanács gr. Apponyi Györgynek másod főkanצל-
lárrá nevezetését tudató intéz. ényét egyszerű tudomásul
vettük. Turópolya közönységének grófja ellen emelt vádak
megvizsgálására, királyi biztosként politikai nyilt ellenének
Kukovich báni táblai ülnöknek ismételt kiküldetéséből eredő
séremlét közlő levele egyhangu-pártoltatásra találván jö-
vő országgyűlésre a séremlék sorába jegyeztetett. S z a b o l c s n a k országgyűlés-tartást szorgalmazó levelét,
miután hason értelemben már előbb felirtunk, tudomásul
vettük. —

Kedvetlenül lepett meg Tornának válasza, melyben
hozá intézett felszólító sorainkban nemes Ch. K. ottani
csendbiztos javainak bírói zár alá vételét tárgyazo kívána-
tunk indokait a zár-megrendelés előtt magával közöltetni
kéri. Hogy az érdemes olvasóknak fogalmok lehessen a
kérdésben forgó ügyről, 's szükség felvilágosításul előadni;
hogy az 1843k évi gömöri követválasztáson némely rend-
zavarók által elkövetett vétkes merények okozói 's részei
akirályi biztosi nyomozás folytában, legfelsőbb helyről ki-
bocsátott parancs nyomán e czélből kinevezett részrehaj-
atlan törvényszék által megfenyített, 's a néhány ezer for-
intra rugó károkbán elmarasztaltatni rendeltetvén, e ki-
hágásokban cselekvő részvétellel terhelt tornamegyei lakos
Ch. K. javai a fölperes ügyész kívánata folytában, az em-
lített törvényszék itéletében kellő biztosításul zár alá vétel-
ni rendeltettek, 's e kép midőn egyrésztől megénykbeli ne-
mesek vagyonai zároltattak meg, más részről Tornamegye
Ch. K. javainak itélet folytábani zár alá vétele iránt
megkerestetett. És im az említett megye a törvényszék
itéletét lalotgatva, annak indokait, törvényes kívánatunk
teljesítése előtt fölvilágosítottani kéri, 's így amaz itélet fölött
mintegy főbb vizsgálatot tartani kíván, mintegy megítélni
akarván: annak helyes- vagy helytelenségét. A helyható-
ságok egymás irányábani jogviszonyairól felejtkezett meg
Tornamegye említett válaszában, nincs joga bírálgatni más
hatóság itéletét, ez jegyezze meg jól, mert ez csak örökös
surlódások tömkelegébe vezetethetne, tisztelje a municipa-
lis jogviszonyokat akkor is, midőn vádolt hivatalnok
irányában törvényes 's igazságos eljárás czéloztatik. És
azért az említett megye a mondottak érintésével kötelessé-
ge teljesítésére újabb levelünkben felszólítottatni határozta-
tott. — Olvastatott a nemesi pénztár tartozásának honnét
származását kifejtő választványi jelentés, melyből kivilág-
lott; hogy még 183% évi országgyűlés alatt, midőn az or-
szággyűlési költségeknek nemesi rend általi viseltetése tör-
vény által kimondva nem volt, a követek fizetésére 's e-
gyéb költségek fődözésére a házipénztárból 4483 pengő
ft. 's 24 kr. előlegeztetett, melyek az 1836: 44. t. cz. által
a nemesi pénztár terhére rovatlak, 's mivel eddig vissza
nem térítették 10 évi, összesen 2689 ft. 56 kr. késedelmi
kamatokból minélelőbbi visszafizettetésük elhatározatott;
ugy a házipénztárt tárgyazo régibb számadások némely
pontjaira a helytartó-tanács által tett nehézségekből a me-
gye közönségére zakkant 315 pft. 28 krnak szinte nemesi
pénztárunkból eszközözendő megtérítetése is, erre nézve,
valamint mult aprilhavi közgyűlésben az utak jó karban tar-
tatására a nemesi rend által ajánlott 6 ezer pft. 's a jövő
országgyűlés költségei előállítására előleg behajtatni kellő
pénzösszevre, összesen tehát 20 ezer pengő frtra nézve sür-
getős kiváltás végzésileg határozatott, egyszersmind a be-
szedés 's kezelés ügy kellő ellenőrség melletti figyelemben
tartás tekintetében czélszerű intézkedés tétetett. — Az ara-
tási keperész őszivételre 15én, tavaszra 14kén, a cséplés

szérün belül és kívül őszire 16án tavaszra 15én határozta-
tot, úgy azonban; hogy ez által egyedül a természetök kö-
telezetnek, a munkásoknak alább alkudozhatási szabad-
sága fenhagyatván. — A marhahus fontját városokban 's
átkelési helyeken 12, egyebütt 11, a juhhus fontja árát 8,
a fagygyuét 22 kr-ra emeltük. A közérnök jövő évre ősz-
szeiratására 's az adórovásoknak változott körülményekhez
képesti kijavítására biztosságok küldettek. Jövő közgyű-
lés határideje augusztus 2lik; évnegyedes törvényszék kez-
dete azon hó 31dik 's évnegyedes közgyűlésünk kezdete
september hó 7ik napjaira Rimaszombatba tüzetek ki. —
R. levelező.

Szabolcsmegyei közgyűlés. Folyó hó 8án
főispáni helyettesünk elnöklete alatt megkezdettük közta-
nácskozásinkat, a kancellariai 's helytartó-tanácsi ren-
deleteknél alig került egyéb szönyegre. Első napon tár-
gyaltatott a nmlgú helytartótanács azon intézvénye, mely
szerint a rendekkel tudatja, hogy a csődöknök országsszer-
tei kihirdetésére a Budapesti Híradó 's Pesther Zeitung hi-
vatalos lapokul levén általa kijelölve 's alku szerint minden
hirdetési díj három ezüst frta megállapítva, a megye ren-
dei ehez tarták magukat 's a hirdetésekért járó díjakat pon-
tosan szedessék be. Ezen intézvény a rendek kedélyét kis-
sé felzaggatta 's legelőbb is az gördítettett ellene: mi joggal
nevezi a nmlgú httótanács különösen a Bp. H. és P. Z. got
hivatalos lapoknak, midőn ezen címet más olvasottabb
magyar hirlapok inkább megérdemelnék? És a megye ren-
dei valóban nehezen szivelték, hogy azok, kiknek a törvény
által biztosított magyar nyelvet pártolni 's terjeszteni álla-
na tisztókben, erre nem tekintve, hivatalos közléseiket
német nyelven teszik közzé 's a magyar hirlapok közül is ol-
lyat választ ki, mely másutt sem igen, de kivált Szabolcs-
ban gyéren olvastatik. Nem hagyatott érintés nélkül az is,
miserint a Bp. H. 's méltó ügytársa a P. Z. illetén csőd-
hirdetésféle egyedáruság által olvasottabbá leendvén,
majd az következők belőle, hogy az ezek által képviselt
pártnak elveit a haza több polgárai besziván, ezek mos-
tani pártjokon tul adandnak. Az egyhangú végzés követke-
zésében tehát a nm. httótanács megkéretni rendeltetett, hogy
a kihirdetendő csődöket más magyar lapban is közöltesse,
a Pesther Zeitung pedig, mint nem diplomatikai nyelven
szerkesztett 's különben is Budapest határin kívül alig olva-
sott lap hagyassék ki, világosan kijelentvén a megye rendei,
hogy az ezen lapban közzé tett csődhirdetési díjakat nem
szedendik be. Azon ellenvetésére a kir. ügynöknek, hogy
a csődök leginkább a kereskedőket érdekelvén 's ezek több-
nyire németek levén, szükség, hogy ezek számára a csődök
német lapban is közöltessenek, válaszoltatott, hogy a Ma-
gyarországban lakó kereskedők magyarul tanuljanak.

Ugyanakkor tárgyaltatott a nmlgú m. kir. kancellá-
riának leirata, mely a vasárnapi tanodák felállítását ren-
deli. A megye rendei örömmel üdvözölték ugyan a kor-
mányt haladási terén, nem titkolhatták el azonban fájdal-
mokat, miserint a kormány csak egy tervvel, minőt akárki
is készíthetett volna, kívánta a szükségeset pótolni, 's a terv
létesítésére segédkezet nem ohajt nyújtani 's így az eszkö-
zök híjánával csak ott vagyunk a hol voltunk, minden szép
tervezetek mellett is. Midőn pedig a kir. ügyész szép han-
gosan felszólította a nemesi rendet, hogy zsebébe nyulva a-
dózzék a népnevelésre, csendesesen elpudeáltuk magunkat 's
jegyzőkönyvünkbe iratván azon óvást, hogy a kormány-
nak a népnevelés körül gyakorolható egyedüli jogát nem
ismérjük el, választványt nevezünk ki, mely a vasárnapi is-
kolák hol létesíthetéséről 's mikinti kezelhetéséről véle-
ményt adjon.

Másnap a kamarának azon kívánata, mely szerint
megyei bizonyos sócsempézok általa testi büntetésre itél-
tetvén, ezen itélet végrehajtására felszólítottunk, — elüt-
tetett azon oknál fogva, mivel a megyénkbeli vétkesek eli-
télése a megyei törvényszék tiszte. Ugyanakkor kihirdet-
tetvén egy sebési oklevél, a rendek csodálkozva értették
hogy a pesti egyetem a régi diák pedantismushoz ra-
gaszkodván, okleveleit még most is latin nyelven szerkesz-
ti, melynek megszüntetésére a nmlgú httótanács megké-
retni rendeltetett.

A Kolozsváron főispánunktól bucsúzni járt küldöt-
ség is beadta jelentését 's első alispánunk híven adá elő ó
excellentiája érzékeny szavait, mik szerint ó mindig édes
emlékkel csüggend Szabolcsra. Ezután K. Ö. szolgabíró in-
dítványozá, hogy az első osztályzatú rabok a szerföltött ros-
z utak igazításához alkalmaztassanak, mit S. J. táblabíró el-
lenzett, okul adván a rabokkali közlekedhetést 's csekély
hasznol. Hoszszú vita után a rabrendszer módosítására vá-
lasztvány neveztetett ki.

Végezetre nem hagyhatom érintetlenül az érkenézi
orosz lelkész lázítását. Ez ugyanis a falu jegyzője 's bírja
iránt haraggal viseltetvén, a népet ellenök zendíté, lakaik-
ból kikergetteté, a helység pecsétjét lefoglaltatá 's a népet
új bíró- és jegyzőválasztásra izgatá, — kijelentvén, hogy

míg akarja nem teljesül, isteni tiszteletet sem tartand. És a' lelkész még vasárnapon sem nyitván meg az egyházat, nagy háborodás támadt a' nép között. Méltó megütközéssel hallván ezen botrányoztató tettet a' rendek, a' hely színeire küldöttséget rendeltek törvényszéki hatalommal, mely a' bűnösöket vizsgálat nyomán elítélje. —

Megyékben, — kivált Nyiregyháza táján nagy szárazság uralkodik; a' föld nyolcz hét óta nem ázott meg. A' gabnát folyvást keresik 's köble 11 váltóton kél. A' tavaszi vetések silányak, a' mező kiszült 's a' szegény ember félve tekint a' kétes jövőbe. B — r M.

Zólyom megyei közgyűlés. Egészségi gyengülés miatt késtem levelezői tisztemnek eddig megfelelni, 's ez említett ok miatt ezúttal is csak röviden közölhetem a' legfontosabb tárgyat, mi megyei autonomiánkat illetőleg maj. 12én tartott közgyűlésünkben közel három órai vitát ár gy ul sz o l g á l t. F ő i s p á n u n k a' megyének minden adminisztrationalis ügyeibe igazgatónak kívánván befolyani, a' törvényszékekeni elnökséget is magára ruházta; azonban a' megye első alispánja, ki előjárójának tud ugyan és szeret is hódolni, de csak addig, míg a' törvény mint legfőbb előjáró mást nem kíván; 's főispán úr elnökösködését a' közgyűléseken, mint ususon alapultat, nem ellenzé, de hogy ezen elnökösködés a' törvényszékeknélis gyakorlatba vétessek, azt annál kevésbé vélte megengedhetőnek, minthogy alispán úr tud törvényt idézni, nem ellenzé, de hogy ezen elnökösködés a' törvényszékeknélis gyakorlatba vétessek, azt annál kevésbé vélte megengedhetőnek, minthogy alispán úr tud törvényt idézni, mely a' törvényszékek elnökének csak a' megyei alispánokat ismeri, mivel pedig főispán ur mind e' mellett is az elnöki széket elfoglalá, alispán ur ovást tett ellene.

Ez a' species facti, mit népszerű a l i s p á n u n k a' megnyitott közgyűlésnek fölterjesztett, 's miután ezen óvakodását törvényekkel is támogatá, kérte a' rendeket, hogy mondanák ki: ha vajjon alispánnak ezen eljárása helyes e? 's ha igen, határozassék meg közgyűlésileg, kit illet a' törvényszékekeni elnökösködés törvényesen? A' vita megnyitott 's folytatott a' leghevesebb nyilatkozással közel 3 óráig, a' főispánhelyettesi elnöklet mellett mintegy 18, 's az alispánét követelőleg — mintegy 36 szó nyilatkozott, nagy többséggel tehát a' törvényszékek leendő elnökeül az alispán határozatott. Conservativeinken látszott a' megfeszített erőködés, hogy valamiféle usust vagy ócska törvényt húzhasanak elő valahonnét ügyök g y á m o l i t á s á r a; de hasztalan, habár oly vastag is a' corpus, még sem lehetni tömegében egyetlen árva sorocskát is, mely a' szőnyegen forgó kérdést helyességét az ellenfél részére döntené el. — E' tárgy egy napi gyűlést húzván ki, a' zalaisméretes körlevél csak másnap tárgyalhatott. Örömmel csatlakoznak Zólyom rendei Zala kívánatához, az ott elsorolt sérelmek tőlünk is olyanokul vétetnek, 's követek által az országgyűlésen pártoltatni fognak, sőt — mivel a' részek visszacsatolását 10 éves törvény parancsolja, ennek foganatosítása végett a' megye még különösen is felirand; hasonló fogadtatásban részesült a' zágrábi levél is, melynek csak az a' hiánya, hogy latinul van írva, 's így nem mindenki érti kimerítőleg, egyébként Zágráb motívumait a' rendek helyeseknek találván, a' horváthoni sérelmek tárgyában szinte felirást határozta. — Közügyekre vonatkozó egyéb tárgyak nem igen voltak, 's most helyén lenne egyesületi életünkről adni rövid vázlatot, ezt azonban akkorra haszatom, midőn majd az aug. 10ei gyűlés eredményét fogom megküldeni. S e l m e c z i.

A' Magyar Gazd. Egyesület kormányzó választványi ülése június 4én 1846. — 1ször Kedvesen értesült a' kormányzó választvány a' baranyamegyei gazdasági fiókegyesület hivatalos soraiból azon reményteljes állapotól, melyben e' csak mult őszszel alapult fiók kitűzött irányában indulni kezd; a' Manfredo Angeli meződi rétöntözéséről köldöttségi vizsgálat nyomán beküldött hivatalos jelentés, a' pármái sajtókészítésmód leírásával együtt közzétett fogadtatván, a' M. Gazdában közrebocsátatni határozatott; az egyesületünk által a' fióknak küldött iparművelés-magvak tenyészetének eredményeiről a' jelentést annak idejében szívesen teendjük; az asclepias syriaca termesztésének megkísértése az egyesületnek figyelmét nem fogja elkerülni; az érdemes fiók keblében lakozó hazánkfainak oda itélt érdempénzek a' szokott módon ns Baranya v. megye útján jutand a' kiütötetett férfiak kezéhez, 's azok ünnepélyes kiosztásában a' fiók is okvetlenül részt veend; a' fiók-résztvényeknek már is 220 darabra emelkedett száma, a' gyarapodó részvét örvendetes tanúsága; a' mezőgazdaság érdekében leginkább kívánatos virágzó külkereskedés eszközésére mindig örömmel fogja Egyesületünk saját erejét az érdemes fiók igyekezeteivel összekötöni; a' dícsérettel működő mezőgazdák és gazdatisztek nagyobb kitüntetéssel végett mindenkor szívesen fogja az Egyesület a' közvélemény organumait használni; örömmel értesült továbbá a' kormányzó választvány az érdemes fiók azon törekvéseiről, melyekkel a' mezőgazdaság oktatását iskolák útján a' nép körébe átvinni, az illető ns megyénél pedig a' tago-

sítás rétöntözés, közlekedési eszközök, takarékmagtárak, selyem- és gyümölcsenyésztés érdekében kedvező utasítást eszközölni, példány-paraszt-gazdaságok állíthatása végett paraszttelkek szerzését, a' len- és kendertermesztés betanulása végett külföldre utaztatandó parasztiújak utazási költségének fődözését megnyerni, 's a' nevezetesh baranyai szőlőhegyeken a' pincekezelés oktatását létrehozni igyekezett; 's valamint végre Pécs városa lelkes polgárainak, — továbbá Jeszenszky József táblabíró urnak, 's a' székesegyházi uradalomnak fa- és szőlő-iskolatér megajánlása, ugy különösen Czindery László főispán ur ó mltga azon nagylelkűsége, mellyel pellérdi uradalmát a' fiók részéről teendő kísérleteknek megnyitá, biztos reményt nyujt az egyesületnek, hogy e' fiók hivatását nemcsak helyesen felfogá, hanem annyi számos jeles egyéniség segélyével közhasznú törekvéseit siker is fogja koronázni —

2or Valamint sajnosan értesült az Egyesület a' vett hivatalos tudósításból, hogy Tarnóczy Kázmér alispán ur hivatalos körülményei miatt a' nyitramegyei gazd. fiókegyesület elnökségéről a' jegyzővel egyetemben lelépelt, minthogy mindkettőben az értelmes és hazafiai buzgóságot egyiránt ismeri a' közvélemény; ugy más részről e' vesztéséget csak azon választás által látja pótolva, melly által igen szerencsésen az elnökség jövőre Hunyady József gr. ó ngára, az alelnökség Appel Gusztáv urra, 's a' jegyzői hivatal Zentál György urra ruházta, minélfogva bizton reményli a' kormányzó választvány, mellynek az ujon megválasztott fiókelnök szabályszerű tagjává lón, hogy illy jeles és szelvedelmes mezőgazdák vezéréle alatt a' nyitrai fiók ügye kedvező fordulatot veend. —

3or Bemutattatván a' kormányzó választványának azon jelentések, mellyeket Krzisch és Kleyle udvari tanácsosok, báró Mandell és gr. Kálnoky Gusztáv urak mint egyesületi képviselői a' bécsi, grézi és brünni, legközelebbi gazdasági gyűlésekről beküldöttek, szabályszerűleg az ismételtesztő szakosztályhoz utasítottak.

4er Azelőtt kőspallagi, jelenleg ujbari derék plébánosnak, ntdó Cszmadia János urnak, a' legszívesb tartalmu sorok mellett beküldött azon nyilatkozása, mellyel kőspallagi szőlőjét, mint tulajdont, Egyesületünkre ruházta át, ujjalag meleg őszinte köszönettel fogadtattott, 's addig is, míg a' korábbi végzés értelmében e' birtok használatáról csel-szerűleg rendelkezni lehetne, az átengedett szőlő megvizsgálására 's átvételére az Egyesület hontmegei tagjai közül küldöttség megbízása határozatott. —

5ször Szentes és Békés-Csaba mezővárosainak, és Peregh helységének örökvaltsági ügyét illető részletes és kimerítő jelentésekhez jutván Egyesületünk, azok a' közgyűlési végzés értelmében csel-szerű felhasználás végett az ismételtesztő szakosztálynak adattak ki. —

6or Gr. Dessewffy Emil szakosztályi elnök ur által nyujtott azon felvilágosítás következtében, miszerint Sáros megyében keblezett Héthárs mezővárosa oly contractualis helység, mellynek jelenleg földesurával urbéri viszonyai nincsenek, — a' kormányzó választvány nem szándékozik többé — e' mezőváros örökvaltsági lépéseit 's eredményét nyomonzni.

7er A' nmlgu Helytartótanács útján a' legutóbbi bécsi iparműkiállításról szóló, 's az egyesületi könyvtár számára beküldött tudósítás első füzetének 3 példányáért a' kormányzó választvány szíves köszönetet fogadta a' választvány dr. Masch intézeti oktatónak munkáját a' marha-orvoslásról, valamint Saipel sz. névű urnak munkáját is, a' gazdasági számvitel helyes módját tárgyazót, valamint végre dr. Ries által a' kukorica-kenyérkészítésről beküldött értekezést is.

8or Hasonlólag méltányló köszönettel fogadta a' választvány dr. Masch intézeti oktatónak munkáját a' marha-orvoslásról, valamint Saipel sz. névű urnak munkáját is, a' gazdasági számvitel helyes módját tárgyazót, valamint végre dr. Ries által a' kukorica-kenyérkészítésről beküldött értekezést is.

9er Szíves hálával és elismeréssel fogadtattott Patay József egyesületi alelnök ur figyelmeztetése egy népszerűleg oktató gazdasági munkára, mellyet kéziratban azon o-hajtással mutatott be, miszerint az általa már jelesnek ismert dolgozat az Egyesület által még bővebben megvizsgáltatván, a' helyeslés esetében nyomtatásban adatnék ki. — Elismervén a' választvány illy népszerű gazdasági munkák jótékony hatását, azt előleges vizsgálat és véleményadás végett az ismételtesztő szakosztálynak kiadni határozta.

10er A' német gazdák boroszlói gyülekezetének abbeli felszólítása, miszerint dr. Stoll indítványa következtében Egyesületünk részéről is rendszabályok tételének ug gazdasági találmányok, javallatok és titkos szerek alapos megvizsgálására, összehasonlító kísérletekre, ovásul a' naponta szaporodó kuruzslók csalásai ellen, a' bekövetkehető esetekre tudomásul vétetett.

11er Jelentés tétel az azon nagylekű ajánlatokról 's adakozásokról, mellyek a' legutóbbi gyűlés óta több meglekbl hazafiak és társulatok részéről a' köztelek fölépitésére tételtek, melly szerint részint bejelentettek, részint lefizettek: Lőrincz Károly 5 ft, Kópácsy József kir. táblai ül-

nök 10 ft, hg Pálffy Antal 400 ft, Szentpéteri Horváth József kanonok 50 ft, Siskovics Jenő 24 ftot gyűjtött, gr. Károlyi Lajos 1000 ft, Pest városa 1000 ft, gr. Viczay Károly 500 ft, a' keszthelyi intézet növendékei 160 ftot gyűjtöttek, Tropp István 5 ft, Ivánszky János 1 ft, Hell Ödön 10 ft, Stranyavszky Péter 8 ftot gyűjtött, biharmegyei fiók 27 ft 10 kr, Szirmay Ádám 100 ft, Mariássy László 5 ft, Grócz Alajos 12 ft, Major János 29 ft 42 kr.

A' legforróbb hála nyilvánításával fogadtatván e' hazafiai ajánlatok, 's szíves tudomásul vétetvén egyesületi elnök-gróf urnak a' köztelek megtoldására szolgáló Szvetenayféle üres telek végképeni megszerzése iránti jelentése, — egyértelműleg egyezett a' kormányzó választvány azon indítványba, miszerint egyesületünk tisztelt tagjai nemcsak közadakozásra, hanem a' hazafiai részvételnek minden irányban lelkes ébresztésére szólíttassanak fel a' végett, hogy az építés megkezdésére kívántató summa mielőbb öszszegyűjtetvén, még az idén ahoz fogni, 's ha csak emberileg kitelhető, a' jövő évi közgyűlés a' köztelek teremében tartassék, üléseül azon félszázados ünnepnek, melly halhatatlan Festetics György nagy hazánkfia emlékére, az általa alapított keszthelyi Georgicon, 's hozzá csatolt nagyszerű intézetek érdemében, legillóbban 's legméltóbban Egyesületünk, mint az üdvözült nagy férfiú szellemének 's irányának leghívőbb örököse és képviselője által rendezendő; buzdító példaul sok tisztakeblű hazafinak, kit a' mezőgazdaság szerény bár, de áldást árasztó mezején országosan hatni és működni csak azért nem látunk, mert a' pillanat élvei után möhön kapkodó phantazia nem a' kor, hanem a' nap hósei által ragadtatja el magát, 's midőn az érzékek mulékony ingerlésén túl alig ható tulajdonok szobrokkal örökítetnek, egy nagy nemzet öszszes érdekeit forró kebellet ölelő 's példátlan áldozatokkal támogató férfúkat, a' nagy Festetics Györgyöt, csak elvétve említik meg korának hálátlan fiai. — A' kormányzó választvány örömmel ajánlja fel a' közteleket e' nagy hazafi méltó emlékeül. T ö r ö k J á n o s, egyesületi titkok.

A' kisdedovo intézeteket terjesztő egyesület választvány a. h. 3án tartott ülésében igen örvendetes jelentések olvastattak fel, mint megannyi nyilvánlanúságai annak, hogy a' kisdedovás szent ügye a' testvér két hazában naponkint több több részvételre, sőt közpártolásra méltatik.

Ugyanis a' t. törvényhatóságokhoz intézett folyamodásaink, mellyekben ez egyesület pártoltatásáért 's legalább egy 100 ftos alapítvány-részvény megajánlásáért esedezőnk, nagyrészen meghallgattattak. T. Tolnamegye rendei, mint kik bölcsőjétől kezdve ápolák a' megyéjük keblében alapított kisdedovóképező-intézetet, nem feledkezének meg arról akkor sem, midőn ez később a' szülei házat elhagyva, Pestre áttelepítették; most sem szünt meg a' t. rendek atyáskodása az egyesület irányában. Ók 2 részvényt alapítának, 's a' tőkeösszeget már be is fizették pénztárunkba. T. Zalamegye rendei, áthatva ezen jótékony egyesület kitűzött céljának magasztosságától, mint minden jónak 's üdvösnek buzgó védői, öt alapítvánnyal határozák egyesületünket felségelleni, ezen 500 ftnyi összeg kamatait évenkint a' nemesi pénztárból fogván befizetni. Ezeket kívül folyamodásunk kegyesen lett meghallgattatásáról még következő t. megyékből vettünk tudósítást. Pozsonymegye rendei közt egy aláírási iv körözöttük, 's már eddig is 2 alapítvány megajánlásához van biztos kilátás. Nyitramegye rendei 2 alapítványt adtak, egyiket nemesi pénztárukból, másikat magán-aláírások útján begyűjtve. Borsodmegye nemesi pénztárból egy alapítvány megajánlásával határozá felségelleni ezen egyesületet; néhány sz. kir. város tanácsához megküldött folyamodásaink is kedvezőleg fogadtattak, és hogy a' nemes városok e' tárgyban kelt határozatait a' n. m. m. kir. kincstár is kegyesen helyben hagyandja, azt az egyesület pesti középületének adó alóli felmentésével tanúsított kegyessége remélnünk engedí. — A' t. törvényhatóságok közül régibb részvényeseink és alapítóink következők. Barsmegye 1 részvényel. Hontmegye 3 rész. és 1 alapítvánnyal. Mosonymegye 1 alapítv. Pestmegye 10 részvényel, és sz. kir. Selmecz bányaváros 1 részvényel. Midőn ezen tisztelt hatóságok irányában a' legforróbb háláját nyilvánítja a' választvány, egyszersmind biztosan reményli, hogy a' haza többi t. hatóságához intézendő folyamodásaink sem fognak meghallgattatlanul maradni. Másik igen örvendetes értesítés vala: a' kisdedovo intézeteknek szembetűnő szaporodása hazánkban; a' közelebbi két hó folytában három intézet keletkezett, nevezetesen Szeged sz. kir. városában, Ó Budán és Gyomán Békésmegyében. A' testvér Erdélyországban is nagy mozgalom mutatkozik ezen intézetek terjesztése körül. Képző intézetünknek egyik igen jeles volt növendéke, Szigety István ur, jelenen az erdélyi intézetek meglátogatásában buzgólkodván, mikint felküldött bizonyítványai ideiglenes rövid jelentése mutatják, ott már eddig is 10 intézet áll, 18 pedig keletkező félben van. (Vége köv.)

József nádor nemzeti képesnoka pénzlapjának gyámlására érkezett adományok IVdik közlése.

A) Hám János szatmári püspök ó nma küldemé- nye 40 frt ppben.
B) Gr. Károlyi Lajos nyitrai főispán 97 sz. ivén: gr. Károlyi Lajos főispán 20 fr; — Greguska István kanonok, Habel Ferenc dulmi püspök 's nyitrai nagyprépost, Jezer- niczky Ant., Kelecsényi János kanonok, Mészáros And. ka- nonok, Odeschalehi Agost. herceg, Sórecz Imre kanonok, Tvrdy György kanonok, Turcsányi József kanonok, Uhlarik Ján. kanonok, mindenik 5 frt, összesen 70 frt.

C) Grosschmid Sándor k. tan. 155. sz. ivén: Ágh Imre, Asbóth Mih., Grosschmid Sándor, Grünshnek János, Keszt- ner József, Lang György, Losy Imre, Miller Ferenc, Vatter- nauz Józ., mindenik 5 frt; — Fürst Vincze, Grosschmid Imre, Haigt Józ., Schöflmann Sándor, Vkolinszky Kár., mindenik 1 frt, összesen 50 frt.

D) Patay Sámuel Abaujmegye első alispánja 161. sz. ivén: Patay Sámuel alispán 5 frt.

E) Augusz Antal tolnamegyei első alispán 183. sz. ivén: Augusz Antal, Augusz Klára, Gyimóthy Simon és Schuller Ant, mindenik 5 frt; — Visolyi Eduard 2 frt 12 kr; — Albanch J. György, ifj. Bartal György, Forster Ká- roly, Hegyesy Ján., Horváth Leop., Perczel Béla, Tormay Károly, Ujváry József, mindenik 2 frt, összesen 38 frt 12 kr.

F) Máriássy Gusztáv cs. kir. aranykulesos 189 sz. ivén: Máriássy Agoston és Máriássy Eduard, mindenik 5 frt, összesen 10 frt.

G) Bohus Jánosné szül. Szögyényi Antonia asszony- ság 199. sz. ivén: Bohusné-Szögyényi Antonia 20 frt; — Lovász Amália 15 frt; — Atzél Antal, Atzél Antalné-Sker- lecz Josefa, Atzélné-Bohus Emelka, Atzélné-Ottlik Anna, Fashóné-Majthényi Izabella, Szalbekné- b. Bánffy Polyx- ena, Varga Emilia, mindenik 5 frt, összesen 70 frt.

H) Kubinyi Agoston, kir. tanácsnok 242 sz. ivén: Fluk Eduard kir. tan. 10 frt; — Barabás Miklós, Döbren- tei Gábor, Friwaldszky Imre, Hild Józ., Kiss Károly, László Miklós, László László, Patay Zsófia, László-Szűcs Josefa, Müller Ján., Schöffler Béla, szabó cseh Pesten, Szadler Jó- zsef, Wandrák Károly, mindenik 5 frt; Korponay János 30 kr.; összesen 80 frt 30 kr.

I) A' 2dik huszár ezred 244 sz. ivén: Kiss Erneszt ezredes és Löwenthal János őrnagy, mindenik 5 frt; ösz- szesen 10 frt;

J) Az 5dik huszár ezred 246 sz. ivén: gr. Annoni Ferenc alezredes, Dessoëffy Kálm. kapitány, Festetics La- jos gróf, Ingelheim Józ. gróf 's kapitány, Kantz N. had- nagy, Mészáros Láz. ezredes, gróf Pejacsevich Sándor őrnagy, Radezky Ant. kapitány, Taxis Hugo herceg 's fő- hadnagy, mindenik 5 frt; — Beznak István hadnagy és Leit- ner Ferdinand százados, mindenik 3 frt; — Albertoni N. gróf 's hadnagy, b. Diesbach Henrik főhadnagy, Duschek József főhadnagy, Földváry Mórész hadnagy, Grubicz Albert ka- pitány auditor, b. Haacke Filöp kapitány, Herman Benj. fő- hadnagy, Horváth Imre főhadnagy, Oszterhneber Agoston főhadnagy, Strasser Rud. főhadnagy, Szabó N. hadnagy, Szaladin Henrik hadnagy, Thury N. hadnagy, Ujhelyi Imre ezred lelkésze, mindenik 2 frt; — b. Andrian Godofred főhad- nagy, Bartung James főhadnagy, Kristoph Elek kapitány, Fe- jér Ferenc hadnagy, Jackson Hamilton főhadnagy, Mild- may Horáz főhadnagy, mindenik 1 frt, összesen 85 frt.

K) Majthényi László báró, 's hontmegyei első al- ispán 323 sz. ivén: b. Majthényi László 3 frt; — Vajda Istv. 2 frt; — Agoston Sándor, Laszkáry Mikl., Névtelen De- ménden, Névtelen Ságbon, Szigethy Agoston, mindenik 1 frt; összesen 10 frt.

L) Tichy János városbíró 2 frt 20 kr; — kúrthi Szilvássy Fe- rencz, és Uhlarik János főjegyző, mindenik 1 frt; — Had- zits Lázár tanácsnok, Joannovits Tivadar tanácsnok, He- banovits Ferencz adószedő, mindenik 20 kr.; összesen 5 frt. 20 kr.

M) Sztankovánszky Imre táblabíró 435 sz. ivén: Bajzath Maria, Bezeredy Ist., Csapó Danielné, Daróczy Zsigm., b. Dóry Laj. b. Gerliczy Vinczéné, magyar Kóssa Sám., Perczel Sánd., Sztankovánszky Imre, Zichy Béla gróf, mindenik 5 fr; — Bajzath Amalia, Bajzath Etelka, Bajzath Valeria, Domonkos Amalia, Gaal Eduardné, magyar Kóssa József, mindenik 2 frt; Mányoky József, Moravcsikné assz. Pap Lajos, Vinoly Eduard, mindenik 1 frt; Póhl Károly 40 kr.; Békássy Antal, Losonczy Lász., Nagy Zsigmond, Petsits József, mindenik 20 kr., összesen 68 frt.

E' negyedik közlés összege: 542 frt 2 kr. ezüst pénzben. Közli Mátray Gábor egyesületi titkok.

Budapesti napló. (Jun. 23kén.) Mult pénteken a jótékony ezétra alakult működvelő társaság a' budai szinkör- ben „Don Caesar de Bazan” titánöleg jelesen játszá, 's kik jelenlétükkel nem pártolák e' jó ezétra buzgólkodókat, csak sajnálhatják, hogy ily élvezetet elmulasztának; minden jól ment ill, csak közönség hiányzott, miért is az összes jövede- lem csak 86 pgó forintra ment, miből Michl haszonbérlo a' ezéliránti kegyelethöl nem voná le világítási költségeit. Több rendbeli kívánság után a' társaság e' sikerült előadását — mint haljuk — ismétlendi. — Vándorszínészekből egy művé- szileg kiképezett csapat indult Havi és Szabó vezérlete alatt Olaszországba, azon ezélből, hogy nemzeti tánczaink, dalaink 's köntösünket a' külföldnek megmutassák; szép lenne tőlök ha azt is megmutatnák, hogy Magyarország szintolly művészi tehetségeket képes előállítani, mint a' dalok hazája; azonban e' kívánatunkból sokat lehagynánk ha csak dicsérettel is jár- nánk meg Itáliát, de attul tartunk, hogy egy darabig barangol- nak, azután megoszlanak és feloszlának. — Minap néhány nyalka huszár széles jó kedvében dalolva tért a' hidról egyik pesti utcába, 's azt tapasztalók, hogy mindenki kitért előlük tartván barátságos surlódásuktól. Szép élet a' gyöngy élet! de lássák vitéz uraimék, még sem szép olly kötygősen tétö- vázva barangolni. — A' katonazenészek takarodót esténkin

ezekben követi a' népesoport, 's mi kik a' napi munkában fá- radt nép e' rövid esti mulatságának baráti vagyunk, érdeké- ben szólnak fel azon vágató bérkocsisok ellen, kik a' töme- gen minden kimélet nélkül gázolnak, hol tehát alig mellözhe- tő a' szerencsétlenség. Meenyi szó 's hasznos rendelet kor- látozá már e' zabolatlanságot, mégis előbbatöbb kénytel- nek leszünk tapasztalni, hogy e' kényszabadosságnak áldozatai esnek. — A' főváros légszész általi világítása hírszerint a' vá- lasztó polgárság által már elfogadtatott; bérlet 25 esztendő- re köttetik; 's mintegy 5 év mulva a' főbb utcák már légszész fényben fognak díszleni. — Elszler Fanny mult vasárnap tán- czolt utólszor a' német színházban, mit még egy utóször kö- vet; 's az örökbáju hölgy — mint megbüvöltei nevezik — nagy hervatagságot hagy maga után; mert tiszteletére a' virágos kertek kipusztították; a' pénzre nem is gondolunk, mert ez távozta után, nálunk legkevesebb. Mondá szerint egyetlen virágárusnő a' tánczesztén 1100 forint áru virágot adott el; mégis minő kajánság! azt beszélik hogy a' német színházban a' bőség minden fajai közöl, legtöbbször „ürességet” találhatni. — A' pesti vakokintézetnekantói hivatala szives kötelessé- gének tartja Kammermayer és Csuka uraknak nyilvános kö- zönnel lenni az iránt, hogy ök több év óta uszodájokbai jár- rást valamint Mayer Ferencz urnak is, ki fürdője használatát a' növendékeknek minden díj nélkül, csupán emberbaráti sze- retetből megengedni sziveskedtek. Ezen köszönetet annál szivesebben tesszük közzé, minthogy éppen azon oldalról e- red a' jótékony könyörület, mely eddig nagy részben med- dőnek mutatkozott.

Amerika.

A' mexicói határokoni harczterről szóló tudósítások nem kedvezőleg hangzanak az egyesült státusokra nézve. Az amerikaiak Isabel és Matamoras közt újabb vereséget szenvedtek, midőn ugyanis april 26kán egy kis seregosz- tály Walker kapitány vezérlete alatt, helyvizsgakor egy sok- kal számosabb, állítólag 3000 főnyire mexicói hadtesttel meg- támadtatván, majd egészen tönkre tétetett. 70en elestek 's csak kettő érkezett Taylor tábornokhoz vissza. Ez állító- lag egészen be van rekesztve, elzárva minden közlekedés- től, 's a' szökés sergében mindinkább növekedik. Ugy lát- szik egyszersmind, hogy az önkéntesek kiállása Louisiana státusban nagyon lassan halad, úgy hogy öszszeiráshoz voltak kénytelenek folyamodni. Több buzgalom mutatkozik az unio éjszaki státusaiban. Washingtonban maj. 14én híre járt, hogy Packenham brit követ az unionak Mexico irányá- baní hadkészületei ellen ujjal tiltakozott.

Veracruz tudósítások maj. 1jégig terjednek. Az amer- ikai hajócsapat, Cowner commodore alatt, Veracruz előtt feködt. Addigelő még egy lövés sem történt. A' commo- dore oda van utasítva, hogy egyenesen csak védelemre szor- itkozzék, minőlfogva vér nem fog ontatni, ha csak a' mexi- coiak nem kezdenek tüzelni. A' Rio grande del Nortén álló mexicói sereghez, mely jelenleg 7000 főnyire megy, Bus- tamente tábornok legújabbban isméthaderősítéssel járult. Az angol Herald levelezője ezeket teszi még a' tudósításhoz: „az amerikaiak Mexico, California és Cubára vetették szem- möket 's mostani mozgalmok csupán kezdetre egy mélyala- pu tervnek. Az Oregon kérdés egyedül csak ürügy. Santa Ana még Havannában mulat. A' volt elnök egy küldöncze an- gol postagözösön Veracruzba érkezett 's Paredes tábornok- tól kíséretet kért a' fővárosba. Azonban a' küldöncz el- fogatott 's az ország belsejébe fogságra vitetett. Diamond éjszakamerikai követ még Veracruzban tartózkodott.

Portugália.

Portugália jelen eseményinek felfogása 's megisme- résére szükség a' bukott miniszterség jellemét és politiká- ját tudni. Cabral igazgatása az 1842ki sikerült felforgatás- ban eredt. Rablásvágy lón e' kormány ismertető jele, párt- foglás olcsó árúja. Rövid időn becsuszott a' veszélyes szo- kás státusszerződéseket iszonyu összegreken áruba bo- csátni és pedig botrányos nyilvánossággal. Hasonló csiny által a' kormány két tagja, Cabral testvérek, kik minden ma- gány birtok nélkül a' miniszterségbe léptek, iszonyu vagyont szereztek magoknak. Valóban nehezen találni Európában most illetén szégyenteljes példát hivatalvására 's minisz- teri borsejálékra státuspapirokkal, miképp az Portugáliában utóbbi négy év alatt gyakorlatban volt. Spanyolországban is egyik miniszter a' másik után tölté meg zsebeit; azonban gyalázatos tette napfényre kerülvén, bukást vagy elüzést vont maga után; de Portugáliában nem egy miniszter, ha- nem ezek többsége üzte a' szerződésvásárt, és daczára csinyeik nyilvánosságának mégis k e g y é b e n állot- tak az udvarnak. Ez Portugáliát azon időkre tette, mely- lyekben Franciaország volt XIVd. Lajos alatt. Így történt ez Cabral testvérekkel is, kik szökéssel menekültek a' nem- zetnek teendő számadás elől. Utódaiknak forradalmat hagy- tak 's megfőkezni a' nyugtalan katonaságot, óltalmazni a' megrémült udvart azon tanácsok esztelenségétől, mik kebl-ében eddigelő elfogadtatást nyertek 's végre megtölteni a' kiapasztott kincstárt és az elnyomott statushitelt helyreál- lítani. Ez helyzete Portugáliának. 'S ezen helyzetet a' spa- nyol követ még inkább iparkodék bonyolítani. Az egész dip- lomatia Lissabonban tudja Cabral testvérek áruló ter- vét, miszerint Spanyolország 's Portugália közt bizonyos új

viszonyokat iparkodtak létesíteni, mik utóbbinak független- sége 's önállására nézve veszélyesek fogtak volna lenni, mi- ben Bravónak nagy része volt. Azt sem kell feledni, hogy a' kormány négy év alatt három ízben függeszté föl az alkotványt, mikint az előbbi kormány ugyanezt tizenhárom- szor tette 's a' királyné mindenkor kénytelen volt a' charta illetén megsértését aláírni. És itt a' legújabb mozgalmak kulfeje.

Anglia.

Junius 5kei felsőházi ülésben a' miniszterium egy kis vereséget szenvedett. A' ház választványkép tanácsko- zott a' Hardinge és Gough lordoknak adandó státus nyug- díj iránti bill tárgyában. Richmond herceg eltöröltetését indítványozta a' harmadik záradéknak, minőlfogva ezen státus nyugdíjak addig, míg a' keletindiai társaságtól nevezett férfiaknak járó nyugdíjak folynak, ne fizetessenek. A' mi- niszterek ellenszegültek az indítványnak; de az 38 szóval 26 ellen elfogadtatott. Richmond herceg a' záradékot mocskos, fukar, nyomoru bánásmódnak jellemző, ugyszin- te Monteagle lord is fősvény takarékoságnak nevezé azt a' státuspénztárra nézve 's méltatlanságnak Angliát illetőleg. Ripon gróf az indiai ügyek minisztere a' kormány igazolá- sául megjegyzé, miképp a' kormány a' megszorító záradékot sem Hardinge és Gough érdemeinek félreismeréséből, sem pedig valamely éretlen takarékosági szempontból — ha- nem egyedül az előzményekre, (u. m. Wellesley marquis, Nelson lord 'stb.-re) való tekintetből javasolta. Azonban, a' mint főlebb áll, a' ház a' miniszterség ellen nyilatkozott. A' kormányellenes sajtó e' fölött ujjong örömeiben. A' Standard megjegyzi — bár nem egészen alkalmasan: Peel egyike An- glia leggazdagabb férfainak, sőt talán az ország leggaz- dagabb tőkepénzese, és mégsem vonakodik a' miniszteri 5000 ft. st. díjt elfogadni. Továbbá Wellington hercegre utasít, kit az ang. státus annyira jutalmazott, noha Spanyol- ország, Portugália 's egyéb státusok szinte nyugdíjakkal 's roppant jószágokkal 'stb. megajándékozták. Az alsóház- ban ugyanaz nap némi vasutügyek tárgyalatása után a' szegények elutasítását illető bizottsági tanácskozás volt napirenden. Ezen bill csekély változtatást javasol a' honjog 's illetőleg a' szegényeknek községekbei visszaküldetése fölötti törvényekben, mi azonban inkább a' szegény adót fizető földbirtokosok, mintsem magok a' szegények javára szolgálta. Devison következőt indítványozott: az ezen bill végrehajtásával megbízatandó választvány gondoskodjék arról, hogy jövőre szegények elutasításakor a' gyámo- litásrai jog nemcsupán lelkészségek, hanem szegényházi kerületek szerint is méressék. Ezáltal, úgy vélekedik az indítványozó, sokkal jobban lesz gondoskodva a' szegények iránt, mint eddigelő, 's a' teher is a' lelkészségek közt job- ban elosztva, végre gátoltni fognak a' földbirtokosok igyekezetökben, miszerint a' szegényeket mindinkább a' városokba nyomják. Ezen indítvány fölött hosszas vita keletkezett; a' védősdiék teljes erővel keltek ki ellene; Gra- ham ellenben a' kormány nevében beleegyezését kinyilat- koztatá. A' gyökeresdi 's chartistabarát Duncombe követ- kező ellenindítványt tón: a' honjog iránti törvények meg- szüntetendők, 's jelentessék ki, hogy minden szegény, ott a' hol tartózkodik, jog 's igényyel bir gyámlotásra. Ezen indítványt pártolák a' védősdiék, mialatt azt a' gyárúzó polgárság Bright quaecker személyében ostromlá. Szava- záskor Duncombe indítványa 105 szóval visszavetettél 59 ellenében, ellenben a' Denisonféle 92vel 70 ellen elfo- gadtatott. —

Ibrahim pasa Londonba érkezett, 's a' hatóságok ré- széről leghizelgőbb figyelemmel fogadtatott. Miniszterek, diplomaták, nemesség és polgárság tevék nála látogató- sukat. —

Franciaország.

Ham vár parancsnoka 's a' két szolgalegény, kik Bo- napárte Lajos elszökte miatt vizsgálat 's felelet alá vétettek, a' segédkedési vádtól fölmentettek és szabadságukat visz- szanyerék. Conneau orvos marad csupán a' per alatt, 's ü- gye legközelebb az amiensi eskütszék elibe kerül. Hallo- más szerint a' herceg fogolytársai szabadon bocsátatnak, Montholon állítólag már 11kén vala börtönéből kibocsátan- dó. — A' követkamra, költségvetési tanácskozását a' ten- gerészügyi osztály fölött elvégezvén, jun 13án utolsó mun- kálatát — a' pénzügyi tárgyalást hozta szönygre.

Szerda jun. 3kán utazott el kíséretesrül Ibrahim pa- sa Angliába. Eu vár mellett vette útját, hogy ama szép e- rősséget megszemlélje, 's Treportban már a' Gomer, leg- pompásb francia gőzös várakozék reá, mely őt Albion partjaira vala szállítandó.

Belgium.

A' brüsseli községtanács majus 30kai ülésben 10ezer franknyi hitelt szavazott azon népünnepélyekre, melyek a' paris-brüsseli vasut megnyitátásakor Brüsszelben tartatni fognak. A' polgármester jelenté, miképp majus 28án tudósi-

tást kapott, hogy az éjszaki vasutvonalat június 14. vagy 15-én szándékoztak megnyitni. Hát mi mikor fogunk e szerencsében részesülni? — nem említvén, hogy itt népünnepélyről bizony a nép csupán maga gondoskodhatik.

Olaszország.

A pápa halála 's választásánál következő ünnepélyességek divatoznak. A pápa elhunytá hírére a bibornok főkamrás (cardinal camerlengo) hivatalköntösben 's kamarai paptagok kíséretében a pápai palotába megy, a halál valóságos esetét 's a holttestem azonságát törvényesen följegyzendő. Midőn ez megtörtént, a kamramester (maestro di camera) átadja neki a halászgyűrűt, ugy a többi pécsetet is átnyújtják neki a pápai titkoknokok, mire a főkamrás a kath. egyház főnöke elhunytáról szokott jelt adat a vatikáni nagy haranggal. Ezt egész Róma valamennyi egyházainak harangzuga követi. Félórával később a pápa rokonai (ha kik nála találkoznak) a főkamrásnak egy arra különösen megbízott pap jelenlétében a megholtak összes hagyományát pécset alatt átadni 's a vaticáni és monte-cavallo palotákat elhagyni tartoznak. Ez idő alatt minden kisebb vétség miatt fogságban ülő személy visszanyeri szabadságát, ellenben nagyobb bűnösök bizottság okáért az újabb börtönökből az angyalvárba vitetnek. Ekkor a főkamráshoz a bibornok gyülekezetből három segéd rendel-
tetik, az az ideiglenes kormányt veszi át, kivévén azon elhalasztható ügyeket, miknek létesítése a pápa közvetlen tekintélyét kívánja. Azon három segéd egy püspök — egy áldozár — 's egy diakonus bibornokból áll, 's minden harmadnap változnak. Ezekkel gyakorolja a főkamrás (az új pápa megválasztásáig) a legfőbb hatalmat. A schweizi órhád képezi testőrségét, palotája előtt felvigyáz és kíséri őt kimentekor. Ha az ideiglenes kormány hosszabb időig tart, még pénzt is szabad veretnie, mely egyik oldalán az időközti kormány szokott pecsétjét, t. i. egyház fölött két keresztben fekvő kulcsot, másikán az ideiglenes kormányzó családézimérét viseli.

Huszonegy óra elteltvén a pápa halála után, holtteste felboncoltatik és szíve zárt kocsiában, tilkos palotakáplán kíséretében szent Vincze és Anasztáz templomába vitetik 's ott a XIV. Benedektől utódai számára alapított sírboltba tetetik; a testet pedig behalzsamoztatás 's a szokásos gyászruhába öltöztetés után a pápai termék egyikében díszágyon mennyezet alá kiteszik; mellette négy gyer-
tya ég, két nemes testőr végzi az órállási szolgálatot 's né-

hány poenentiarius imádkozik a boldogult lelkeért. Ezen első kitétel három napig tart. Harmadik nap éjjele közelg-
vén, a tetem a vaticani palotába vitetik. A menet a pápai könnyűlovások, lovások égő fákllyakkal 's a schweizi test-
őrsereg nyitja meg, mely utóbbi előtt a lobogó 's nagy pal-
los vitetik. Ezeket követi lóháton a szertartó mester, utána
12 lovász fehér viaszfákllyakkal, vörös szolgaruha 's kék pa-
lástoson. Ezután jó a vörös posztóval bevont 's arannyal
éktelt gyászkoosi. Rajta fekszik a tetem ugyanazon könt-
ösben, melyben a díszágyon feküdt, csak még egy arany-
hímzetes kereszt ragyog rajta 's fején egy kis vörös, három-
szögű süveg. Arcza egyébiránt leplezetlen. A kocsi, mel-
lyet hátulsó részeit kivéve minden oldalról schweiziak kör-
nyeznek, két fehér ösvér huzza. Következnek a bűnhődő
barátok (poenentiariusok) égő fákllyakkal 's hangosan im-
ádkozva, aztán a pápai gyaloghíntások szinte fákllyakkal,
ezután a boldogultnak dékánjai, környezve alabárdosok-
tól, 's végre két ágyu az égő kanócokat vivő schweiziak
parancsnoksága alatt. A menet pápai könnyűlovások,
vasas emberek 's a nemes testőr serege rekeszi. Azon lel-
készségek templomtornyaiából, melyeken a menet átme-
gyen, valamennyi harang zúg 's a kísérő katonaság tom-
pa dobpergése az éjjeli áttelepítésnek egészen szellemsz-
erű, fájdalmas színezetet adnak. Midőn a menet a vaticanban
a constantini — ugynevezett királyi lépcsőzethez érkezett,
a tetemet négy bűnhődőbarát sz. Mihály lovára teszi, a Six-
tusféle kápolnába viszi, hol az pápai díszöltönyben újra dísz-
ágyratéttetik, mellyel a schweiziak vagy a nemes testő-
rök felvigyáznak 's a bűnhődő barátok imádkoznak.

Legközelebb reggel az összes papság sz. Péter tem-
plomából égő fákllyakkal a Sixtus-kápolnába vonul. Ezt
követik a bibornokok, kiknek beléptekor a pápai énekesek
a Subvenite sancti responsoriumot zengik; mire a legidő-
sebb káptalanbeliek egyike a miatyánkot imádkozza, ezut-
án a tetemet szentelt vízzel meghintik, nyolcz pap által a
szentségkápolnába levitetik 's ott akkép helyezik, hogy a
lábak a rácszatból kissé kiálljanak, miszerint azokat a
három következő napi kitétel alatt a hívek csókolhassák.
Ezen menetet Rómában létező valamennyi bibornok, fő- és
alapság kíséri, zsolttárok és halotti imákat énekelve. A
schweiziak és nemes testőrök a tetemnél maradnak. Har-
madik nap estjén a holttestet a boldogult pápa-választot-
ta bibornokok ünnepélyes menetben 's könyörülj Istenem
(miserere) zsolttár éneklése közben az átelleni karkápolná-

ba viszik, itt az egész bibornoki gyülekezet jelenlétében egy
éresk vagy püspök absolutoriumot mond rá, aztán vörös
hermelinlepelbe takarják 's arcát fátyollal elfedik. Erre köz-
vetlenül a temetés jó következő rendben: míg a pápai éne-
kesek az „Ingrederet“ antiphonát 's „Quemadmodum desi-
derat“ zsolttárt éneklék, 's három törvényes személy a szer-
tartást jegyzőkönyvbe iktatja, a közel álló cziprusfa kopor-
sóba annyi arany, ezüst és rézpénzzel telt erszény tétetik, a
három évig uralkodott a pápa. Erre a háromszoros kopor-
sót azon ajtó feletti üregbe falazzák, mely a pápai éneke-
sek öltözőszobájába vezet 's ott az mindaddig tartatik, míg a
boldogultnak sírbolt emeltetik, vagy utóda halála áttételé-
sét kívánja, mert minden pápa tetemének azon üregben
szükség darab időig feküdni. A tetemnek a szentségká-
polnábai kitételével kezdődnek a szokásos kilencz napi (no-
vendli) halotti ünnepélyek. Első hat nap a bibornokok é-
nekelnek requiemet naponkint reggel, a pápai kápolnában
üléssel bíró valamennyi személy jelenlétében. Hetedik, nyol-
czadik és kilencedik nap a sz. Péter temploma közepén fel-
állított ravatalnál a boldogult lelkeinek naponkint ötször ab-
solutorium osztatik. Ezt utolsó nap valamely előbbkelő fő-
paptól mondott halotti beszéd előzi meg. Ezzel a pápa elte-
mettetésének 's a nyilvános gyásznak a megholt papáért
mindenkorra vége. (Folyt.)

Törökország.

Szerb határszélről jun. 4. Belgrádi tudósítások sze-
rint Vuicsics ideiglenes szerb helytartóhoz újabb hírnök ér-
kezett Gabrovából, ki örvedentes tudósítást hozott Sándor
fejedelemnek kusanlikbai megérkezetről, hova őt a nagy-
ur rendelte. Kara Georgievitsvet, kinek a nagyur mint e-
lőbb Kasanlikba történt meghíváskor, ugy most is üdvöz-
lésére szinte egy pasát küldött elibe, nevezett városon ki-
vül, hohgy sátor a nagyur 's másik Sándor részére üt-
tett, a szultán legfényesebben fogadta. Kihallgatás 's hó-
dolás után drágakövekkel boglárzott arczképét, egy szinte
drágakövekkel kirakott markolat és hüvelyű diszkardot 's
gazdagon szerszámozott arab paripát ajándékozott a szul-
tán neki. Kísérője szinte becses ajándékokkal tiszteltettek
meg. Abdulmedzsid mindent elkövet vendégo minél na-
gyobb mértékben kitüntetésére, kivelis aztán maj. 26kán
Gabrovába utazott. A fejedelem jun. 15kére váratték Bel-
grádba vissza.

Dunavizállás június 22én: 8' 3' 0'' az 0 fölött.

50ik szám.

A' gőzösek járása június hónapban.

a) A' D u n á n:

Pestről Bécsbe naponként reggeli 7 órakor.

Pestről Drenkováig minden vasárnap, és minden szerdán. — A' vasárnaponként Dren-
kova felé induló gőzösök Konstantinápolyt is érintik, következő napo-
kon, u. m. június 7- és 28dikán az oláh-, június 11- és 28kán pedig
a' török részen.

Pestről Zimonyba Eszéknél kikötéssel, ugy le- mint fölfelé, minden kedden.
Pestről Zimonyba Tittelnél kikötéssel le- és fölfelé minden pénteken.
A' lefelé járó gőzösök indulási ideje: reggeli 4 óra.

b) A' Száván és Tisán a' dunai gőzösökkel egyesülésben:

Sziszekről Zimonyon által Szegedre: minden szerdán reggeli 4 órakor.
Szegedről Zimonyon által Sziszekre: minden szerdán reggeli 4 órakor.
Zimonybul Szegedre: minden szombaton délben, összekötésben a' péntekenként
Pestről elinduló és szombaton Tittelbe érkező gőzössel.
Zimonybul Sziszekre: minden pénteken reggeli 4 órakor összekötésben a' minden
estűrtökön Pest és Drenkovául érkező gőzössel.
Pest, június hónapban 1846. Gőzhajózári hivatal. 6-8

Tizedik részletbefizetése az első magyar pozsony-nagyszombati
vasut elsőrendű (Prioritäts Actien) részvényeinek.

E' vállalat igazgatósága elhatározá a' 10dik részletfizetésnek 10%, az az 20 frtot
minden részvény után beszedni, 's ennek határidejéül 1846. évi augusztus hó 1ét tűző
ki. Augusztus 1ső napja után törtéendő minden befizetések kötelesek alapszabályilag a'
halasztási 6% kamatokat is lefizetni, 's ha e' részletfizetés a' szabályilag meghatározott
véghatáridő az az
legfelebb 1846 october 1ső napja előtt nem törtéendő, akkor minden illető rész-
vény a' vállalat könyveiből ki fog töröltetni, 's a' reá már történt befizetések okvetlenül a'
társaság tulajdonává lesznek. E' részletfizetés történetik Pozsonyban e' vállalat kö-
zépponti hivatalában 's Bécsben a' es. kir. Ferdinánd éjszaki pálya pénztárnál.
Pozsony 1846 jun. 10én. K a m p f m ü l l e r F e r e n c z igazgató.
K a m e z J á n o s, igazgató Kohlmann H. titoknok. 3-3

Vaknövendék ajánlat. A' pesti vakintézet (tanítói hivatala részéről köz-
hírré tétetik, hogy organistává tökéletesen kiképezett, zongora-felhangoláshoz is jól ér-
tő, két árva, jámbor erényű, magyar és német ajku, 20-22 éves világtalan kath. növen-
dék folyó év augusztus végével az intézetből kilépend: ha tehát az egyházak, vagy szer-
zetes zárdák előljárói őket vagy zárdájokba organistáknak, vagy egyházokba mellette-
seknek felvenni 's ez irgalmat velők kegyesen éreztetni sziveskednének ezen szándéku-
kat alólírtnak tudtára adni méltóztassanak. Pest jun. 12. 1846. Halványi János. s. k. ke-
gyes szerzetbeli 's vakintézeti felügyelő tanító. 3-3

É R T E S Í T Ő.

1846.

Pesti hengermalom-társaság.

A' pesti hengermalom-társaság (t. e. részvényes urai tisztelettel meghívának a' f. évi
július 5én délelőtti 10 órakor a' pesti nemzeti casinóban tartandó közgyűlésre.
A' tanácskozás főtárgyai e' következők: 1) az évi számadás-befejezés (Bilanz) és
az arravonatkozó számadások átvétele; 2) a' vizsgálati bizottság jelentésének ellenvé-
tele az utóbbi lefolyt számadás befejezési év számadásainak vizsgálatára nézve; 3) viz-
gálati bizottság megválasztása a' legközelebb következő számadás befejezésévéget; 4)
azon meghatározás: vajjon az épületek és gépek elhasználására vagy a' tartaléktőkére
mennyi percent irassék és az osztalékra mennyi fordítassék? 5) a' kipótolandó választvá-
nyi tagokválasztása. — Pest június 6kán 1846. Az igazgatóság. 3-3

† Ö esászari 's apost. kir. felsége legkegyelmesebben méltóztatott szab. kir. Sop-
rony városának évente július 10kétől azon hó végéig tartandó gyapjűvásárra kegyes
kir. szabadalmat kiadni. Ámbar a' helybeli 's egyéb viszonyok a' vásár már ez évből
megtartását nem engedik, hanem csak jövő 1847ik évből, a' mikor azonban a' most épülő
soprony-német-új helyi vaspálya nyitva és Sopronynak Bécsből távolsága egypár órára
leszállítva, úgy szinte a' már most is meglehető számmal levő raktárak felállításá 's a'
berakandó gyapjűra adandó előlegezeket lehetégesítést iránt a' kedvet tartó vállalko-
zóik részéről a' kivántató előkészületek és intézkedések megtéve lesznek, vehetik kez-
detüket a' vásárok: mégis említett Soprony város tanácsa és közsege a' kérdéses gyap-
jűvásár iránti tudomásnak minél korábbi 's távolabbi terjesztése tekintetéből felhiva ér-
zik magokat jelen ideiglenes hirdetést már most is közönségesíteni, olly hozzáadással,
hogy körülményesebb értesítés annak idejében ugyan ez úton bekövetkezend. Soprony
zab. kir. város tanácsának 1846k. majus 1én tartott üléséből. 2-3

Az alsó Szabolcsi vagyis dobi tiszaszabályozási-
társulat. Minthogy nm. gróf Széchenyi István ur ő excja az egész Tiszavölgyi
szabályozás tárgyában f. é. augusztushó 3kán sz. kir. Debreczen városában közgyűlést
tartand. — az elintézendő tárgyak feletti előleges tanácskozás és adandó utasítás végett
szinte sz. kir. Debreczen városában augusztus hó 2kán délelőtti 9 órakor a' városházánál
közgyűlést fog tartani, melyre a' társulatnak minden t. e. tagjai ezennel il-
lendően meghívának. — Pesten, 1846. június 16án. Gróf Andrásy Gyula társulati elnök által. 2-3

Tanszéki pályázat. O esászari 's apostoli királyi Felsőge kegyelmes ha-
tározatánál fogva a' zágrábi királyi akademiánál megírt természettani tanszék betöl-
tése végett, mind a' magyar királyi tudományegyetem, mind Zágrábban az ottani tanulvá-
nyi főigazgatóság előtt, tartandó újabb esődületi pályázat határnapja folyó évi augusztus
3ik napjára van kitűzve. Pesten június hava 16án 1846. D ö r f y J ó z e f egyetemi he-
lyettes jegyző s. k. 1-3

† **Hirdetvény.** A' Franciscanus tér sarkán lévő t. e. Almásy Pál ur eme-
letes házában az egész emelet, mely 10 utcazi és 6 udvari szobából áll, egy nagy elő-
szobával nagy éls kamarát, 1 konyhát, 12 lórávaló istállót, 3 kettős fészert, pinczét,
padlást és a' többit foglal magában, mindennap kiadandó. Bővebben értekezhetni ezi-
ránt ügyésze A g á r d y Mihálynál a' Dorottya utcában 11 sz. n. 2-2